

DOMOLJUB

**SLOVENSKEMU LJUDSTVU
V PODUK IN ZABAVO.**

Izhaja dvakrat na mesec in sicer prvi četrtak po 1. in 15. v meseca. Cena mu je 1 K 60 v na leto, (za Nemčijo 2 K 8 v, za Avstrijo in druge tuje države 2 K 60 v). — Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništva „Domoljuba“, Ljubljana, Semeniška ulica št. 2, parohinja, redakcije in inserat pa: Upravištva „Domoljuba“, Ljubljana, Kopčarjeva ulica št. 2.

Inserati se sprejemajo po sledečih cenah: Enostopna peštvrta (lestina „Domoljubove“ širine, 34 mm) stane za enkrat 30 v če se tiska dvakrat 20 v, če se tiska trikrat 24 v. Pri večkratnem objavljenju znatno popusta. — Reklamne notice navadna garancijstva 60 v. — Četkovski promet poštno-hranilniškega urada št. 424791.

Štev. 19.

V Ljubljani, dné 6. oktobra 1904

Leto XVII.

Kranjski deželni zbor.

Dne 27. septembra se je pričelo zasedanje kranjskega deželnega zbora.

Vse kaže, da tudi to zasedanje ne bo rodilo tistega sadu, ki ga ljudstvo opravičeno pričakuje od svojih zastopnikov. To pa vsled grde zveze med slovenskimi liberalnimi in nemškimi poslanci, ki onemogočujejo vsako ljudstvu koristno delovanje poslancev katoliško narodne stranke.

V prvi seji

Bil važen nujni predlog dr. Šusteršiča in tovarišev, ki se glasi:

Deželni zbor naj sklene: Da se vsaj deloma opomore po raznih elementarnih nezgodah, osobito požarih, toči itd. povzročeni bedi znatnega dela prebivalstva dežele, še zlasti kmečkega stanu, se

1. Deželnemu odboru dovoli za 1. 1904 zvanredni kredit 150.000 kron v razdelitev med bedno prebivalstvo.

2. C. kr. osrednja vlada se pozivlje, da dovoli prizadetemu prebivalstvu izdatno državno podporo.

Toda vkljub temu, da je dr. Šusteršič predlog izvrstno utemeljeval, je liberalna večina nujnost vendar le odklonila. Taka odklonitev podpor bednemu prebivalstvu je nekaj nečuvvenega. Sedem let divja obstrukcija v državnem zboru. Obstruirali so zdaj zdaj oni, a kadar je prišlo na dnevni red prashaње ljudske bede, tedaj so vselej naprotniki odstopili in pustili nujno rešiti dočrna vprašanja. Tako se je ravvalo tudi letos o drugih deželnih zborih, nikjer niso težav elali takemu predlogu.

A kranjski liberalci so tudi tukaj naredili izjemo. Dr. Tavčar, ki je vedno pridigal, da je obstrukcija kriva, da ne daje dežela podpor, je sam govoril proti nujnosti in zopet so se našli slovenski in nemški liberalci v bratski zvezi. Kdo je torej „požrl“ podporo bednemu ljudstvu?

To dejstvo nam kaže, da je prva in najnujnejša potreba poskrbeti, da volivna reforma pripomore kranjski deželi do zastopstva, ki bo imelo več smisla in srca za ljudstvo.

Druga važna stvar v prvi seji je izjava kat. narodnih poslancev, da

se ne dajo voliti v odseke

Vzrok temu je postopanje večine v zadnjem zasedanju deželnega zbora, ko je večina zaprečila delovanje vseh odsekov, še celo ustavnega odseka, ki se je imel pečati z od ogromne večine dežele nujno zahtevano preosnovo sedanjega, ljudstvu tako krivičnega in naravnost sovražnega volivnega reda. Ker se položaj ni nič spremenil zato katoliško-narodna stranka prepušča vse mandate v odsekih, s tem pa tudi vso odgovornost zbornični večini.

Dokler se torej pravičnoma ne razširi volivna pravica, ne bode rednega deželnega zbora.

Kat. narodni poslanci so zato zopet iznova vložili predlog za spremenitev volivnega reda v smislu znanih zahtev naše stranke.

Druga seja

(30 sept. 1904.)

Seja je bila jako burna. Pokazalo se je še bolj kot v prvi seji, da so slovenski li-

beralni poslanci sužnji nemških baronov. To je že pravo izdajstvo. Kat. narodni poslanci pa so se možato potegnili

Za pravice Slovencev!

Dr. Susteršič se oglasi k besedi v formalni zadevi: Navadna dostojnost bi sahtevala, da bi dež. vlada v obeh jezikih pisala dež. zboru, torej tudi v jeziku, ki je jezik ogromne večine prebivalstva v deželi, ne pa samo v jeziku male manjšine. Deželni glavar naj da dež. predsedniku vedeti, da mora v bodoče pisati dež. zboru v obeh jezikih! (Gromovito odobravanje med kat. nar. poslanci in na galeriji. Dr. Tavčar se drži za glavo. Dež. glavar zvoní.)

Baron Hein izjavlja, da je bilo pisano le dež. odboru. (Klici med kat. nar. poslanci: „To je vse eno! Mi ne bomo poslušali samo nemščine!“) Baron Hein: Kar se predloži dež. zboru, se predloži tudi v slovenščini, druga stvar pa je občevanje dež. vlade z dež. odborom. (Dr. Susteršič: „Oho!“)

Splošno gorgočenje med kat. poslanci. Dr. Susteršič: Kdo pa plača? To je škandal! Bomo že dognali, ekscelencija, bomo že pokazali, kakšno je stališče zakona na Kranjskem. Burno odobravanje dr. Susteršiču. Klici: Same nemščine ne bomo poslušali več! Ploskanje na galeriji.

Zapisnikar je prečital sklep finančnega in upravnega odseka, naj zbornica izvoli po pet novih članov v oba odseka, ker se člani kat.-narodne stranke niso udeležili zadnjih treh odsekovih sej. (Pripomnihu, da smo že v prvi seji pojasnili vzroke, zakaj kat.-narodni poslanci niso vsprejeli izvolitve v odseke. Nemško liberalna večina je lani obstruirala v vseh odsekih, torej ni

ostalo našim poslancem nič drugega, nego pustiti liberalce same v teh odsekih in omejiti svoje delovanje na javne seje deželnega zbora. To postopanje naših deželnih poslancev se more izpremeniti šele, če liberalci pokažejo, da res hočejo privoliti v preesnevo volilnega reda. Liberalci v odsekih so tuhtali, kaj naj bi storili, ko naših ni bilo nikogar poleg. Izmislili so si to-le: Nekaj poročil, med njimi tudi zelo važnih, so razdelili med nje, češ da jih bodo potem v javnosti lahko napadli, da ne marajo sodelovati niti pri take imenitnih stvareh kakor je n. pr. izsuševanje barja, uravnava Mirne itd. A ta poskus je tako jalov, da zasluži le pomilovalen posmeh. Ko bi naši ne bili oddali izjave, da ne vsprejmejo nobene odsekovne izvolitve, bi jim liberalci nobenega važnejšega poročila ne bili izročili. V tem oziru jih le predebro poznamo in lansko leto, kakor vemo iz lanskih poročil, so res samo nekaj nepomenljivih poročil izročili našim poslancem.

„Osel, ki je to pisal“.

Ko zapisnikar prečita to slovensko in prične čitati nemško, se oglasi k besedi deželni poslanec Hribar, ki pravi: „Ravno kar se mi je povedalo, da je dr. Susteršič, ko je zapisnikar čital dopis finančnega odseka, katerega sem jaz naslovil na deželnega glavarja, dejal: „Osel, ki je to pisal!“ Zahtevam, da deželni glavar pokliče dr. Susteršiča k redu radi tega neparlamentarnega izraza.“ (Smeh.)

Deželni glavar: „Nisem slišal!“

Dr. Susteršič: „Da, da, vsprejmem, če Hribar hoče imeti to čast!“ (Veselost.)

Na pomoč bednim!

Dr. Susteršič utemeljuje že zadnjič omenjeni predlog za pomoč po uimah prizadetemu prebivalstvu, ki je sedaj samostalni predlog. Stvar finančnega odseka bode, spraviti v soglasje podporo z deželnimi sredstvi in najti virov. Druga točka predloge je poziv na vlado. Svojemu zadnjemu utemeljevanju podaja še nekaj podrobnosti, in sicer od 1. do 20. septembra letos. Navaja škodo v rasnih občinah, ki znaša skupno 837.401 kron. Poleg te škode je pa še mnogo drugih posameznih slučajev. Če se upošteva še lanska škoda čez en milijon kron, moramo reči, da je škoda res ogromna. Govornik predlaga, da se njegov predlog odkaže finančnemu odseku, kar se soglasno sprejme.

Za volivno pravico!

Na vrsto pride samostalni predlog dr. Susteršičev za volivno reformo.

Dr. Susteršič pravi: Lani je zbornica priznala nujnost takemu predlogu. Če naša stranka vraga letos samostalni predlog, stori to, ker je važnost predloga že itak vsakomu znana. Po vsebini se letošnji predlog razlikuje samo po enem odstavku. Lani se je glasilo splošno, naj se spremeni volivni red v smislu razširjenja volivne pravice na vse sloje prebivalstva, letos pa ima dostavek: Pomnožitve kmečkih mandatov in razširjenje volivne

pravice na vse sloje prebivalstva.

Lani tudi ni izključeval naš predlog pomnožitve kmečkih mandatov, a ker so nam liberalci očitali, da nismo predlagali še posebej pomnožitve kmečkih mandatov, smo letos želji teh gospodov vstregli. Gotovo je, da tako reformo lahko prepreči vsaka stranka, ako hoče; zato jo je mogoče izvesti le na podlagi pogojanj. Vsakdo pa mora priznati, da je reforma našega volivnega reda neizogibna in da se ji ni mogoče trajno ustavljati. Prej ali slej se bo morala skleniti, in bolje je, da se to takoj napravi, nego da bi se s čakanjem le poostiril položaj v deželi. Naj naredi zbornica konec bojnemu stanju v deželi! Govornik navaja krivice, ki se gode po sedanjem volivnem redu kmečkemu stanju. Veleposestvo v naši deželi nima za narod takih zaslug, kakor n. pr. poljsko plemstvo. Če se naš veleposestnik bavi s kmetijo, je kmet, če sa pa ne bavi z njo, ima pa vse druge interese. Kmet je steber naše dežele, s kmetom pade in stoji naša dežela! Za vzdrževanje slovenskega značaja dežele je tudi potrebno, da se pomnoži politični pomen kmečkega stanju. Če kdo trdi, da ni kmečki stan tako zrel, kakor so »zrel« mestni volivci, dela krivico kmetu. To trditev za vračajo številke. V kmečkih občinah je bila največja udeležba pri volitvi in je ondi najti torej največ politične zavesti.

Volivni red kranjske dežele nikjer ne povdarja inteligence kot prava do volitve, nego le cenzus — kmet pa ima ravno tisti cenzus 8 kron, kakor vsak mestni volivec, in kmets 8 kron še veliko bolj teži, kakor meščana. Če se bo izvolil, kakor je predlagano, ustavni odsek, se bo naša stranka udeležila volitev v ta odsek, ker se naša stranka noče izogibati nobene prilike do sporazumljenja.

Dr. Schaffler poda izjavo, da bode njegova stranka glasovala za to, da se predlog dá ustavnemu odseku, a da sicer ostane na svojem stališču.

Zbornica soglasno sklene, da se predlog izroči ustavnemu odseku. Odsek se izvoli koncem seje.

C. kr. korespondenčni urad.

Dr. Susteršič in tovariši so nato vložili naslednji nujni predlog:

Dež. zbor naj sklene:

C. kr. vlada se opozarja na deželi kranjski, ozir. njenem ugledu škodljive nedostatke pri c. kr. korespondenčnem uradu. C. kr. vlada se pozivlja, da tem nedostatkom takoj odločno odpravi in popravi krivico, katero je navedeni c. kr. urad prizadel deželi kranjski.

V formalnem osiru se predlaga takoj šnja nujna razprava v zmislu § 21. opravilnika.

Ako pa bi zbor ne priznal nujnosti, naj se s tem predlogom postopa po § 18. opravilnika.

Dr. Susteršič izjavlja, da se tu ne gre za obstrukcijski predlog; kadar nastane obstrukcija, bo tako jasna vsakemu, da je ne bo treba nobenemu razlagati. Tu se gre za stvar, ki je bila že lani nujna, a se je letos pokazala zopet kot jako nujna. Delovanje

vladnega korespondenčnega urada je tak, da je škodljivo za ugled dežele, dež. zbor se mora postaviti za čast dežele kranjske! Govornik se je že na Dunaju očitovano pritoževal nad poročili, katere korespondenčni urad dobiva od dež. vlade kranjske, ki so čisto v nasprotju z resnico in tendenciozna, posebno tendenciozna takrat, kadar se hoče slovensko prebivalstvo pred svetom črniti.

Omenja poročanja korespondenčnega urada o lanski kazinski demonstraciji, katero sicer naša stranka obsodila in jo je tudi dež. zborški naš klub obsodil. Če torej d. nesogovorim k tej stvari, se ne sme smatrati za zagovornike demonstracije; a če demonstracija obsodim, mi veleva moj mandat, da nastopim zoper neresnico, zoper pretiravanje, zoper to, da so se med svet po korespondenčnem uradu poslala poročila, ki niso bila resnična. Vada ni ničesar storila, da to krivico tudi popravi potom korespondenčnega urada, ko se je dokazalo, da je neresnično poročilo. Zaradi posledic, ki so v sedanjih razburjenih časih lahko mogoče, pa mora dež. vlada skrbno paziti, preden dá taka poročila od sebe. (Galerije hrupno ploskajo). Dež. glavar zvon). Deželna vlada naj dá sadoščenje deželi Kranjski!

Afera Malitsch.

Nato se je bavil dr. Susteršič s to afero ter izjavi, da noče hvaliti tega, kar se je godilo z učencem kadetne šole Malitschem.

Kot prijatelj svobode pravi, da ima vsakdo pravico v celi državi demonstrirati za svoja načela. (Na galeriji ploskajo) A meji se v tem pogledu z drugo mero pri nas in drugod. (Na galeriji navzoče dijaštvo na ves glas pritruje dr. Susteršiču.) Govornik obžaluje redčino Malitschevo, a to ga ne odvezuje od dolžnosti, da se ne bi potegoval za resnico. Tisti, ki so demonstrirali proti »Karnijolcem«, niso pristaši katol. narodne stranke.

Pričakovani smo torej, da se bo od druge strani o tem govorilo. (Tu nastane v zbornici pravcati nepopisen vihar. Dijaštvo demonstira proti liberalnim poslancem. Z galerije doni iz neklerikalnih ust na liberalne poslance »Perest Tavčar!« »Pfuje!« »Na Schwegler, frak ste pribiti!« Dr. Tavčar upije na dijake: »Vi nas ne bдете terorizirali!«)

Dr. Susteršič nadaljuje: Po krivici so prišli v nesrečo slovenski akademiki. (Kat. narodni poslanci: Res je to! Liberalni poslanci molče!)

Tako, kot je poročala »Labacher Ztg.«, se je čitalo, kakor bi bil Malitsch p. bit brez vsake krivde, in nemškonalni listi se poročali, da samo zato, ker je nemški govoril. Vsa zbornica je priča, da v Ljubljani še nikdar ni bil nihče udarjen, ker je nemško govoril. Govornik na podlagi priča dokazuje, da je Malitsch se tako obnašal in govoril, da mora vsak človek to smatrati za nedopustno izzivanje v naši deželi.

Sicer je obsodbe vredno, kar se je potem zgodilo, a vsak pošten človek bo

odobral, da mu je akademik sabljo vzeli. Ali so hoteli čakati, da bi koga prišel del? Če je bil pobit Malitsch, zadene moralna odgovornost vsaj 50 odstotkov njega, ker je izzival razburjenje množico.

Uradna „Lsbacher Zeitung“ ima sedaj najlepšo priliko objaviti te natančne podrobnosti; to dolžnost ima tudi korespondenčni urad, da bo širši svet zvedel resnico. Kar se je doslej pisalo o naši deželi, je v na sprotnju z resnico, ker nikjer tako prijazno tuja ne sprejme, kot pri nas.

Korespondenčni urad je napačna poročila dal v svet in vzbudil napačne pojme o naši deželi. Ko se je dognalo, kaj je resnica, ni popravil v smislu resnice. Zato go vernik predlega nujnost, ker je korespondenčni urad storil krivico naši do govini.

Dr. Tavčar dosleden v nemško slovenski zvezi

Dr. Tavčar meni, da je to semo demonstracija proti korespondenčnemu uradu. Priznava, da so razmere pri nas na Kranjskem nezdrave, da je temu tudi vlada kriva, prizna krivico korespondenčnega urada, priznava, da ima mladina nagnjenje k demonstracijam in da se ž njo pri nas ostrojeje postope, kakor drugod. — Poprijeti se je treba stvarine s tako resnostjo, da bodo cela zbornica enakih misli (!) in da bodo to na suraj videli. Sumljiv je, da je dr. Susteršič trdil, da bi morali mi to sprostiti! (Klici: Pa se niste usali!) Hočete nas le v past vjeti.

Dr. Susteršič: »Ali je stvar opravljena ali ne, za to se gre. Pred osmimi leti bi se bili tudi Vi za stvar zavzeli!«

Tavčar Susteršiču: »Vaši tovariši so povedali, da so vam te demonstracije dobro prišle. Dr. Susteršič: »Ime povejte!« Dr. Tavčar: »Vam bo še Pogačnik povedal.« Pogačnik: »Ni res!« Dr. Tavčar: Dr. Susteršič je včeraj prišel zaslšava! Klici: »Ima prav!« Galerija demonstrira proti Tavčarju. Tavčar: »Na to jaz nič ne dam! Predlog je videti, kakor bi bil obstrukcijski. Če gla sujemo za nujnost, se nam odvrzame prilika, da bi stvar še raziskavali. (Susteršič: Pride v odsek! Opravilnika ne pozna! Tavčar: »Saj vem, da nisem vreden Vaše mo drosti. Susteršič: Strašno pczablji! Opravilnika naj se uči!«) Tavčar vpije: Ne bom svojega sklepanja cipiral na avtoriteto dr. Susteršičovo! (Hein mu kima) Dr. Susteršič: »Danes je petek za Tavčarja!« Dr. Schweitzer: Ves je nervozen! Klici: »Zakaj pa dr. Tavčar ni preiskoval stvari?«

Dr. Tavčar: Akte potrebujemo, kate re je dr. Susteršič imel na razpolago!

Dr. Susteršič: Bom dal vse o d s e k u !

Dr. Tavčar je dalje mnenja, da bi se od gotove strani lahko preprečile demonstracije na kolodvoru. Ne samo prič, ki jih je navajal dr. Susteršič, potrebuje, ampak ves sodnijski akt, ne pa kar Suklje — pardon Susteršič pravi

Dr. Susteršič: Imate Sukljeja vedno v glavi!

Dr. Tavčar pravi, da se bo poteg nil za čast domovine, a ne kadar bi dr. Susteršič hotel, ter se izjavi končno proti nujnosti. Smeh. Tavčar Susteršiču: Galerije nite naročili! Susteršič: Jaz nobenega. — (Na galeriji so demonstrirali skoro samo li beralni dijaki, najbolj „Savani“.

Tavčarjevi bivši prijatelji.) — Tavčar Susteršiču: Danes ste nas že z celi zmerjali! Susteršič: Tistega celi vzamem nazaj!

Hribarjeva izjava.

Hribar pravi, da bi za svojo osebo glasoval za nujnost, ker se mu ta predlog zdi umesten, če bi ga ne vezal klub. Obsoja postopanje korespondenčnega urada. Kar se prvega slučaja tiče, še danes ni popravil krivice korespondenčni urad, da si je on kot župan storil vse, kar je v njegovi moči. (Cujte!) Kar se drugega slučaja tiče, ni Malitsch nedolžna ovčica. Hribar je proti temu, da bi se o Malitschevi aferi razpravljalo že danes. Hribar pravi, da bi se stranka gotovo oglasila, če se ne bi bila zavezala radi kat. narodne obstrukcije, da ne stavlja nujnih predlogov. (Klic: Toraj je stranka krepko zvezana z Nemci!) Konča z željo, da bi korespondenčni urad nepristransko poročal in ne meril nam in izdajskim nastopom v bližini naše dežele z dvojno mero.

Dr. Krek za slovensko čast.

Dr. Krek pravi, da naša stranka ni hotela nastaviti pasti slovenskim liberalcem, ampak pokazalo se je, da imamo z drugo slovensko stranko mnogo skupaj — složni smo še precej v tem, da imamo v osebi deželnega predsednika sovražnika našega naroda, proti kateremu moramo nastopiti skupno. Čudno se mu zdi, da je Hribar dejal, naj bi se o tej stvari danes ne razpravljalo. To je vendar nujna stvar, ker je mnogo dijakov sedelo v ječi! Drugače kot z nujnimi predlogi sedaj ne moremo iskati stika s svojimi slovenskimi tovariši! Lahko se izvoli samostojen odsek, ki naj dobita predlog v roke. Gre se za to, da kot zastopniki slov. naroda demonstriramo proti temu, da bi bila deželna vlada sokriva pri razširjenju mnenja, da je naš narod surov, ko ima vendar naše ljudstvo v prijaznem spominu vsakega dobrega eksekutorja. Mi ne pustimo, da bi se blatila čast naše dežele, in če dež. predsednik ni sposoben, da bi premenil ta princip, naj gre proč! Poleg Cehov smo mi v Avstriji najnaprednejši. Ali je tudi to nemška posest, da se o slovenskem ljudstvu trdi, da je sirovo? Naša last je naša čast! Zato se bomo borili proti vladi in proti nasprotnikom. Kdor je te misli, naj glasuje z nami. (Galerija ploska.)

Dr. Tavčar vpije na galerijo in kliče: Deželni glavar, saj nismo v gledišču.

Hein prezira slovenščino.

Dež. predsednik prične nemško odgovarjati. (Klici: »Slovensko govorite! Dr. Susteršič: Pojdimo ven!« Hein pravi, da želi v zbornici v tej zadevi resne razprave, da se stvar pojasni in pravi da še ni jasno (!) če je Malitsch izzivalno postopal ali ne. Hein trdi, da se še nič natančnega ne ve, in da se bo že resnica pokazala.

Posl. Drobnič protestira proti nemškemu govoru dež. predsednika.

Posl. Drobnič protestira proti temu, da dež. predsednik govori nemški, česar on

ne razume. S tem se dež. predsednik pokaže, da je nasprotnik slov. naroda! (Velikanske demonstracije od strani katol. narodnih poslancev in na galeriji. Klici: »Abzug Hein!« Demonstracije trajajo več minut. Glavar v nepopisnem hrupu prekine sejo.

Ko dež. glavar skoro nato zopet otvori sejo, grozi z izpraznjenjem galerije.

Hein zopet nemški!

Deželni predsednik zopet govori nemško. (Klici: To je froclarija!) Hein pravi, da ni nasprotnik slov. naroda. (Susteršič: Vsaj tega nam ne pravite!), a da bo govoril zopet slovenski, kadar bo on hotel! (Hrup!) Jaklič: Vi niste sposobni za dež. predsednika, ker ne znate slovenski!

Pogačnik izjavlja.

da ni izrekel besed, katere mu je podtikal Tavčar, in pravi, da je ta zadeva sramotna za dež. predsednika, ki še ni popravil vesti, da je obiskal Malitscha. Naj bi se dobila pot, da bi obe stranki nastopili proti dež. predsedniku Heinu, ki živi od našega razpora. (Zivahno odobravanje.)

Hein

izjavlja zopet nemški, da če bi bil obiskal „ubogega kadeta Malitscha“, bi bil to smatral za svojo krščansko dolžnost, (Smeh.) a da on ni bil pri Malitschu (Klici: »Zakaj pa niste popravili?«)

Spravljivost katol. narodne stranke.

Dr. Schweitzer pravi, da je dr. Susteršičev predlog nujen, ker se mora dobiti takoj zadoščenje za poročanje korespondenčnega urada. Tavčar je skakal samo okoli oseb, a nam se gre samo za stvar. Mi vam dajemo roke, da postopamo v narodnih stvareh skupno, a če tega nočete, ste krivi Vi!

Prava slika položaja.

Dr. Krek pravi, da je on takoj, ko je Hein nemški prišel govoriti, šel iz dvorane, a pozneje je izvedel za prizor z Drobničem. Ta prizor kaže, kako nesmiselna je taka centralna vlada, ki pošilja na važno mesto moža, ki se noče razgovarjati z zastopniki slovenskega naroda tako, kakor poslanec razume. Do tega menda še nismo prišli, da bi slovenski poslanci moral biti radi Heina vešč nemščine! To mora imeti posledice. Danes si pripravimo svcs, da bomo lahko skupno postopali v gotovih stvareh. Kličemo proti sedežu dežel. predsednika: »Tam je naš Aman!«

Pri glasovanju v Schweglovi družbi.

Pri glasovanju so obse deli slovenski liberalni poslanci ob Schweglovi strani! Vstali so samo katoliško narodni poslanci. Dr. Susteršič kliče slovenskim liberalnim poslancem: Zalostno! — »Savani« kličejo liberalnim poslancem: Fej! Fej!

Nadaljni dnevni red.

Dr. Schweitzer v imenu katol. narodne stranke izjavlja, da katoliško narodni poslanci niso zadovoljni s ustnimi poročili

odsekov, ker § 29. opravilnika izrečno pravi, da se morajo poročila 48 ur prej predložiti poslancem v pregled.

Hribar pravi, da je to obstrukcijski predlog.

Deželni glavnik je moral ugoditi želji dr. Schweitzerjevi, in na dnevnem redu so ostale le še rasne volitve v odseke.

Ustavni odsek za volivno pravico.

V ustavni odsek, ki se bode bavil s samostalnim predlogom dr. Šusteršiča in tovarišev glede premembe dež. reda in volilnega reda za dež. zbor so bili izvoljeni: Mihael Arko, Jaklič, dr. Krek, dr. Schweitzer, dr. Šusteršič, dr. Ferjančič, Grasselli, dr. Tavčar, dr. Schaffer, dr. pl. Schoeppl, grof Barbo in baron Schwegel. Načelnikom ustavnega odseka je bil izvoljen dr. pl. Schoeppl, njegovim namestnikom Grasselli. Konec seje ob pol 3. uri, prihodnja seja v petek.

V tej seji se je torej pokazalo, da je bila velika laž, ako so liberalci trdili, da jih zveza z Nemci ne veže v narodnih vprašanjih. Pokazali so, da sene zmenijo za čast svoje domovine, niti za obrambo svoje narodnosti. Strme smo iz Hribarjevih ust slišali, da niti svojega moškega prepričanja več pokazati ne smejo, ampak slepo in gluho morajo glasovati, kakor jim ekselencia ukaže.

In v obrambo tega neznosnega stanja je hotel dr. Tavčar mobilizirati ulico in galerijo ter jo oborožiti z gnilimi jajci? Ulica in galerija sta bili pametnejši od njega. V zasmeh celi deželi stoji zdaj tu stranka, katera se je proglasila za zastopnico naših mest in trgov!

Politični razgled.

Kranjski deželni zbor.

Po daljšem času se je sešel kranjski deželni zbor 27. septembra. Vse je nestrno čakalo, kako še bodo liberalci obnašali pri bodočih sejah. A zopet so pokazali svojo brezbriznost za kmeta. Dr. Šusteršič je predložil, naj da dežela K 150.000 za reveže, ki so jih potrle nesreče, a liberalci so odklonili ta predlog in s tem pokazali, kaj jim je bilo za kmeta, ko so vpili prej, da naši poslanci nočejo pomagati kmetu. Ker so liberalci kaj takega naredili, so katoliško-narodni poslanci odklonili volitve v odseke, obljubili so se udeleževati samo javnih sej dež. zbora. Pri drugi seji se je dr. Šusteršič potegoval junaško za pravice slovenskega jezika, za pomoč revnim ponesrečenim, za razširjenje volivne pravice na vse stanove prebivavcev, in še za več drugih potrebnih reči. Natančnejše poročilo o tej zanimivi seji v uvodnem članku.

Deželnozbornske volitve na Štajerskem.

Na Štajerskem so poslanci pridobili kmetom zopet več pravice v deželnem zboru, ker imajo 8 novih poslancev, med njimi imajo Slovenci dva poslance več: dr. Ploja in Roša, ki sta že začela delovati za blagor Slovencev. Ta dva slovenska kandidata sta častno zmagala, a tretji kandidat, kmet Taler iz Št. Ilja, je vsled pretilne nemške agitacije v mariborskem okraju propadel. — Po ostalem Štajerskem so pokazale volitve, da so liberalci zelo padli, zrastle pa je število glasov krščanske ljudske stranke; od 56.000 glasov, ki so bili oddani, jih je le-ta krščanska stranka dobila 39 000; to zadosti kaže, da za liberalce nikjer ne marajo, in da jim mora tudi pri nas odklenkati!

Deželni zbori.

Na jesen so se po posameznih deželah naše države zopet odprli deželni zbori, da bi sklenili kaj koristnega za posamezne dežele. Začeli so delovati že kranjski, koroški, štajerski, šlezijiški, salcburški, spodnjeavstrijski, primorska dva, galicijski in zgornjeavstrijski, drugi bodo v kratkem poklicani. V spodnjeavstrijskem deželnem zboru so se posvetovali, kako bi priskočili na pomoč tistim nesrečenim, katerim je suša naredila veliko škode; v salcburškem zahtevajo poslanci razširjenje volivne pravice, tako da bi kmetje volili več poslancev, enako so terjali moravski poslanci. V koroškem dež. zboru so predložili, da bi uredili reko Zilo, ker jim napravlja toliko škode. V istrskem so se morali slovenski poslanci zopet potegniti za slovenski jezik, ker novi deželni predsednik ne razume nič slovenskega jezika. — Trgovinska pogodba med Italijo in našo državo je sedaj zopet sklenjena. Za enkrat so pogodbo sklenili le za eno leto, to je, do decembra meseca prihodnjega leta. O uvažanju južnega sadja, olja in drugih laških pridelkov so se hitro pogodili, le o uvažanju laškega vina so se dalj časa robkali. Letos ga še smejo voziti k nam, meseca decembra pa bo prenehala vinska kupčija. — Razni listi so mnenja, da misli država v kratkem razpustiti državni zbor. A prej se hoče predsednik še preskrbeti boljši prihodnji državni zbor. Zato bo skušal na kak način pridobiti Čehe, da bi le-ti v prihodnje ne delali več težav v državnem zboru. Razpuščen bo, tako prorokujejo, že to jesen. — Ministrski predsednik v Galiciji. Zadnje dni je popotoval ministrski predsednik Körber po Galiciji, da bi tem po eni strani obdržal Poljake še na vladni strani, po drugi pa, da bi se osebno prepričal o zares žalostnih razmerah po deželi. Videl je mnogo revščine,

nereda in pomanjkljivosti, katerim je obljubil pomoči. — Avstrijski cesar je te dni sprejel bolgarskega kneza. Cesar ga je prijazno in spoštljivo sprejel, za kar so Bolgari zelo zadovoljni. Ta sestanek je iznova potrdil prijateljske razmere z Avstrijo, pridobil novo zagotovitev političnih zvez ter napravil Bolgarom ugled pred našim cesarjem, ko je sprejel njih kneza.

Kronanje srbskega kralja.

Na Srbskem so se godile velikanske priprave za kronanja novega kralja Petra I. Okrasile so se ulice in hiše. Tuje države so poslale k slavnosti posebne poslance, ki so bili v imenu svojih vladarjev navzoči pri kronanju. Iz Črne gore je prišel kraljevič sam na slavnost. Pri tej priložnosti je kralj pomilostil le manjše hudodelce; politični, vojaški in težki hudodelci niso v kraljevih očeh našli nobene milosti. Kronanje se je godilo 21. septembra. Ljudje so hiteli že popolnoči v mesto. V slavnostni procesiji se je vozil kralj, za njim je stopal konjeniški polk, za tem 6 voz kraljevičev in drugih visokih mož. Med procesijo so ustrelili sto in enkrat. Kralj je bil napravljen v rdečo obleko srbskega generala. Pred cerkvijo je poljubil podobo Matere Božje in križanega Zveličarja, nato ga je škof blagoslovil. Kronanje se je godilo pri velikanski množini ljudij. Kraljevska znamenja so med kronanjem držali škofje iz države. Pričujočih je bilo tudi veliko Slovencev. Bog daj novokronanemu kralju svoj blagoslov!

Kratke novice po svetu.

Te dni se je rodil laškemu kralju princ naslednik, ki je napravil po vsej državi veliko veselje. Kralj je pomilostil veliko jetnikov in dal en milijon lir za uboge delavske družine, ker je bila ravno ta čas velika delavska stavka. — Angleži so poslali svoje vojake v daljno deželo Tibet, kjer stoluje Dalaj Lama, ter so premagali ubogega vladarja; moral je skleniti z njimi mir ter priznati Angleže za svoje vrhovne gospodarje. Ljudstvo je z Angleži zelo nezadovoljno, zato se napravila na vojsko zoper nje; dobiti hoče Ruse na pomoč. — Štrajk, ki so ga napravili italijanski socialni demokratje zavoljo tega, ker je vlada pozvala vojake, da bi mir naredili, se je kmalu polegel. V mnogo mestih je prišlo do večjih nemirov, kjer se je tudi kri prelivala. Sedaj delavci zopet delajo. — Novi ruski minister za notranje posle je namesto umorjenega Pleveta postal dosedanji vilenski guvernér knez Svjatopolk-Mirski. Kaže da bo znal svoje reči peljati, ker je bil že pomagač v takih zadevah pri rajnkem ministru Sipjagu.

Rusko - japonska vojska.

Boj pri Ljaojanu.

Pred nekaj tedni sta trčili obe sovražni vojski na mandžurijskih tleh skupaj. Do tedaj so se spuščale le prednje straže obeh vojsk v boj, tedaj sta si stali obe glavni vojski iz oči v oči. Dne 26. avgusta se je postavila ruska armada v tri odjelke; pred njo pa se je vstopila japonska vojska. Japonci so nasakovanje pričeli, ali ruske čete so Japonce hrabro odbile. Vsa mesta, katera so Japonci napadli, so Rusi obranili, en sam kraj so jim Japonci vzeli. Glavni poveljnik ruski, Kuropatkin, je združil vso vojsko na en kraj in jo postavil spredaj pred mesto Ljaojan, kjer je zadal sovražniku hude udarce. Dne 30. in 31. avgusta so napadli Japonci z vso silo rusko armado v sprednjih postojankah, a bili so povsod odbiti, z velikimi izgubami so morali odstopiti. Ko so Rusi to opazili, da so Japonci odstopali, so napadli Japonce z bajoneti. Začelo se je mesarsko klanje, ki se ni poleglo prej, dokler se niso japonske čete umeknile. Prihodnji dan je Japonec hotel z zvijačo dobiti Ruse v roke. V boj je zapodil nekaj malega vojakov, z vso drugo armado pa je skušal Rusom za hrbet priti, da bi jih spredaj motil, zadaj pa po hrbtu tolkel. Ali Kuropatkin je brž spoznal nevarnost. Brž je ukazal, da so vse čete skupaj stopile in pazile na glavno armado, ki jim je hotela za hrbet. Kuropatkin dá povelje, naj se vse čete umaknejo čez bližnjo reko Tajciho, odkoder bi napadale japonske čete. Ker je bila že trda noč, se je Rusom to dobro posrečilo, tako da so zadali Japoncem precejšnje izgube. Zvečer so pa Japonci pričeli obstreljavati Ljaojan. Kuropatkin je brž priskočil na pomoč. Drugi dan je že stal zopet z armado pred Japonci. Začelo se je grozno prelivanje krvi. Pešci so pograbili pri bajoneti in na obeh straneh so se bodli. Topničarji pa so streljali s topovi. Streljalo je na obeh straneh vsaj po 300 topov; to je trpelo 12 ur. Hudega boja ni mogla ustaviti niti noč, niti nevihta, ki je divjala med bojem. Vsako sekundo je priletela ena granata, ki je pobila po več ljudi. Ruski topničarji so bili razpostavljeni v obliki podkve. Streljali so tako, da je bil neprenehoma na obeh straneh videti bel oblak dima in prahu. Zemlja je bila več ur daleč kar na gosto z mrličji pokrita. Japonci so lezli po strminah. Rusi so posebno tiste radi obstreljavali, ki so padali v prepade in brezna in so obležali s polomljenimi udi. Pogled je bil grozen. Po boju so prišli na bojišče roparji, ki so mrtvece oropali. Kljub temu, da so se Rusi junaško borili, so videli, da ne bodo postali gospodarji v boju, zato je ukazal

Kuropatkin, naj se polagoma, v rednih vrstah prično umikati. Tako so se jeli Rusi umikati proti mestu Mukdenu, kjer še sedaj stojijo. Ljaojan so jeli zapuščati 3. septembra, naslednji dan zjutraj pa so se že iz mesta umeknili ter v treh dneh prišli do mesta Mukdena. S seboj so odpeljali vso zalogo, le nekaj živeža niso mogli več rešiti, zato so ga uničili.

Po bitki.

Ko sta bili obe vojski zopet ločeni, sta pregledali svoje rane in svoje izgube. Na obeh straneh so bile izgube velikanske. Obe vojski čakata, da bi jima poslali kaj novih čet. Japonski maršal Ojama je pisal svojemu vojnemu ministru v Tokiu po nove čete; minister mu je odgovoril, da mu bo poslal v enem mesecu stotiseč novih vojakov in 225 kanonov. Enako se ozirajo Rusi po pomoči. Iz mesta Harbina, ki leži na severni strani Mukdena, daleč proč, je naročil od svoje posadke veliko čet, ki vsak dan prihajajo proti mestu. Do večje bitke precej gotovo še ne pride, ker je v deželi silen dež, vendar pa še pred zimo utegne priti do odločitve. Rusi se pred mestom lepo pripravljajo za nadaljnji boj, enako delajo Japonci. Glavni poveljnik japonski, maršal Ojama, ima glavni tabor severno od mesta; pri njem je tudi cesarjevič, ki se uči vojskovati. Japonci so menda zopet tega mnenja, da bi še enkrat poskusili Ruse obiti. Prednje straže se vsak dan kavsajo med seboj, zdaj eni napadajo, zdaj drugi, v večje boje se pa ne upajo spuščati.

Kdo bo zmagal?

Zanimanje za japonsko-rusko vojsko raste od dne do dne. Vse se poprašuje, kaj je novega z bojišča in kdo bo končno zmagal, Rus ali Japonec? Že pred tedni, ko se je ruska armada umikala proti Ljaojanu, so Japoncem prijazni listi prorokovali Rusom nov Sedan, popolno kapitulacijo, sramoten poraz. Pili so sicer na kožo ruskega medveda, toda ta je še živ, probudil se je iz spanja in zbira svoje moči, da zagode Japoncem na ples, ki jim utegne ostati dolga desetletja v neprijetnem spominu.

Japonci so postavili na noge že vse divizije svoje stalne armade. V teh vrstah so tudi že rezervisti, sploh vojaki od l. 1896. Ze meseca junija so poklicali pod orožje polovico dež. brambovcev, ki so še pred desetimi leti nosili puške. S tem so izčrpali skoraj vse svoje vojaške moči. Preostaje jim še doma do 200.000 mož, in sicer pastirjev od 17. do 20. leta in črnovojniki od 32. do 40. leta. To je takozvana narodna garda, ki jo more japonski vladar v skrajnem slučaju še poslati na bojišče. Sicer ta narodna garda, ki je oborožena s starimi puškami, po japonski ustavi ne sme iz dežele, toda v skrajni sili se ne bodo ozirali na ustavo.

Drugače je pri Rusih. Ko je izbruhnila vojska, so bili Rusi povsem nepripravljeni.

Sestavili so v hitrici sibirskoe kore iz samih Sibircev, ki so bili kot vojaki malo ali celo nič izvežbani. Dobili so večinoma častnike in višje poveljnike, ki so jim bili tuji, nepoznani. Tudi topničarstvo je imele v Mandžuriji skoraj samo stare topove. Ruska konjenica je na bojišču doslej štela malone same sibirskoe kozake, ki so sicer dobri jezdeci, a slabi, neizvežbani vojaki. To so razlogi, da so se doslej morali Rusi vedno umikati mnogo močnejši japonski armadi, kateri tudi občudovanja vredne hrabrosti ne smemo odrekati. Razmere pa so z vsakim dnem ugodnejše za Ruse, ki dobivajo vedno nove, izvežbane čete iz Evrope. Zato se vedno pogosteje oglašajo japonski prijatelji, naj Rusija čim preje sklene mir, ker končna ruska zmaga je gotova.

Kdor pa količkaj pozna rusko zgodovino, je prepričan, da Rusija ne bode prosila miru, marveč narekovala Japoncem pogoje. Kakor so morda v Rusiji mnogi, ki niso želeli vojske zaradi Port Arturja in Mandžurije, tako gotovo ni pravega Rusa, ki bi odobral konec vojske, dokler ni poražen sovražnik, ki je kot ropar napadel v noči rusko brodovje. Dokler Rusija ne dobi sadoščenja, tako dolgo ni govora o sklepanju miru. Dnes Japonci še vedno upajo na zmago, zato bodo nadaljevali krvavi boj, toda v svojo pogubo. Japonci so jako velelašni! Ponujajo namreč spravo in mir, ako jim Rusija odstopi vso vzhodno Sibirijo do Jeniseja ali vsaj do reke Lene, seveda tudi Port Artur in vso Mandžurijo, povrhu pa še plačajo tisoč mil. rubljev vojne odškodnine. In to zahtevajo, ko je Port Artur še v ruskih rokah, ko rusko brodovje še ni pokopano v morju in ko Kuropatkinu biti iz Evrope druga ruska armada na pomoč. Japonci bi mogli staviti take pogoje le tedaj, ko bi japonski vojaki taborili že na glavnem trgu v Moskvi. Mogoče je, da pade Port Artur, tudi ni izključeno, da se Kuropatkin zopet umakne ob železnici proti severu, toda vse to še ne odloči končne zmage, in če traja vojska še dve ali tri leta. Rusija ne bode nikdar sprejela mirovnih pogojev iz japonskih rok. Ko bi to storila, nehala bi biti Rusija, izgubila bi za nedogledno vrsto let vsaj vpliv, vso veljavo pred svetom. In da se to ne zgodi, žrtvovala bode svoje sile. Rumena nevarnost ne preti le Rusiji, marveč še v višji meri ostali Evropi. In še s tega stališča moramo želeti, da Rusi ukroto drzne rumene čete, ki se valé proti zapadu. Čimpreje so poraženi Japonci, tem bolje zanje in za Evropo. Nova bitka se bliža za Mukdenom. Japonci hočejo tu odločiti vojsko, kar se jim ni posrečilo pri Ljaojanu. Bitka bode gotovo jako krvava, ker bodo Japonci sestavili vse svoje moči proti Rusom.

Nadalje poročajo še iz Sangaja, da je najhujša šiba za Japonce bolezen beri-beri, ki je zahtevala že več žrtev, ko najkrvavejši boji. Z vsako prevozno ladjo, ki pripelje čete, pošljejo po več sto bolnikov v domovino. Neki general je valed bolzni postal nezmožen za vojaško službo. Bolezen je baje nastala, ker so vojaki uživali mrzel, še dolgo kuhan riž.

Boj pri Port Arturju.

Medtem, ko se sredi dežele Mandžurije strašno vojskuje, je obleganje Port Arturja

nekaj poglelo, a ne za dalj časa. Japonci so nekoliko počivali in se pripravljali za nadaljnje obleganje. Pomalem pa so trdnjavo vedno nadlegovali. Zunanje straže so večkrat bombardirali. Med tem časom, ko je bil nekaj bolj mir, so Rusi utrdbe hitro popravljali. V cerkvi je vsak dan božja služba. Jedo samo konjsko meso, zato pobijejo vsak dan po 12 konj. Kuropatkin je pisal Steslju, poveljniku Port Arturja, naj poskuša vzdržati trdnjavo vsaj do januarja meseca, takrat pa da mu bo mogel priti že sam na pomoč z vso vojsko. Šteselj je dejal, da ima še za pet mesecev streliva in za šest živila. Poročila pripovedujejo, da so Japonci strašno veliko izgubili pri obleganju. Zadnji teden so Japonci ponovili naskok na Port Artur. Poveljnik Nogi je vzel več ruskih utrdb, a so ga Rusi povsod pregnali. Najbolj so preprodile Japonce ruske mine, to je strelne cevi, ki jih polože Rusi in se razpočijo, če pridejo Japonci nanje. Vsi vojaki, ki pridejo na take mine, so kvišku zagnani in usmrčeni.

Aleksejev gre in se ne vrne več.

Pariz, 30. septembra. „Matin“ poroča iz Peterburga: Namestnik Aleksejev je odpoklican iz Mandžurije ter odpotuje v štirih ali petih dneh. Odpoklican je pod pretvezo, da hoče car iz njegovih ust dobiti pojasnilo o položaju. V resnici pa se Aleksejev ne vrne več v Mandžurijo. Imenovanje Grippenbergovo ne pomeni nezaupanja proti Kuropatkinu, ki ima sedaj večje zaupanje, ko kedaj poprej. Prihodnjo pomlad boča tri armade v Mandžuriji, oziroma v severni Koreji. Podrejene bodo le imenoma vrhovnemu vodstvu velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča.

Kako cenijo Angleži vojno moč Rusov in Japoncev.

Angleški listi pišejo, da ima Kuropatkin sedaj že na bojišču 250.000 vojakov s 800 topovi, Japonci pa imajo četrt milijona vojakov s 1000 topovi.

LISTEK.

Skleda za menažo.

Rekrut Bohinc je imel zadnji pogovor pred „ajnrkanjem“ k vojakom s svojo za nekaj let bogatejšo sestro, ki je služila za kuharico pri bančnem ravnatelju N. N., kateri je imel ne daleč od vojašnice svojo hišo. Rekrutu so se tresle hlačice in kmalu bi mu bilo ušlo srce v hlače, če se je le spomnil, kaj bo moral pretrpeti in kakšne psovke požirati prva dva meseca. Sestra ga je tolažila in mu pokazala močno vrvico, ki je visela iz kuhinjskega okna na dvorišče.

„Vidiš, kadar boš imel prazen želodec“, ga je učila „potegni za to-le vrvico trikrat

in priveži nanjo svojo skledico za menažo in jaz jo potegnem gori; kar bo potem v nji, ko ti jo spustim doli, to je tvoj pobiljšek.“

To je bilo res dobro tolažilo od dobro rejene kuharice - sestre za brezupnega brata. „Čakala bom nate vsak večer“, ga je tolažila sestra, „ko pridete z vaje; če bi pa jaz le morala po opravkih, bom pa postrežnici razodela skrivnost. Torej le pridi vsak dan in ne drži se tako kisló, saj si vendar fant.“

„Ja kaj pa, če bi kdo drugi potegnil za vrvico?“ je dejal brat.

Marička se je nasmejala. „Lej ga no, saj brihten si pa še vedno. Naj le pride, saj večkrat tako ne bo, kakor samo enkrat. Jaz naredim v tvojo skledo znamenje in potem jo spoznam in če poskusi kdo s svojo skledo me za nos voditi, potem bo že dobil svoje.“

Bohinc je bil potolažen in je šel v kosarno. In hodil je vsak večer, potegnil je trikrat za vrvico in skleda je zginila v kuhinji, a se kmalu zopet pokazala in rekrut je vesel odšel.

Nekega dne je imel strogi korporal Sukanec vizitacijo po sobah. Vedno so se bali vojaki že naprej, kajti vedeli so, da jih čaka za vsako malenkost stroga kazen. Bohinc je bil pravkar na dvorišču hiše bančnega ravnatelja in vrnil se je dobro obložen. Ker si pa je hotel pobiljšek privoščiti še-le pozneje, zato je postavil skledo na omaro. Tako je stala skleda na omari, od zunaj bela in svetla, nobenega sledu, da bi hranila v sebi katerikrat kaj drugega kakor navadno vojaško menažo. In vendar je bilo tako. A korporal Sukanec je spravil skrivnost na dan. Gospod korporal bi bil namreč tudi rad videl, kakšna je notranjost zunaj tako svitile skledice. Rekruta Bohinca je oblila rdečica, ki pa se je takoj spremenila v blehost; popolnoma je preslišal povelje, naj odpre skledo. A Sukanec si je znal hitro pomagati; segel je sam po skledi in odprl. Debelo in začudeno je gledal v skledo; na kaj takega še ni naletel — v skledi je bila pečena piška. Ni mu moglo takoj v glavo, kako pride piška v skledo. Saj v vojaškem jedilnem listu vendar ne stoji nikdar zapisano: „Pečena piška!“ Najboljši pobiljšek in zato tudi najredkejši je kakšen ekstragoljaž. Pečenka na noben način ni mogla priti po pravem potu v skledo. Lahko si mislimo, kako so Bohinčevi tovariši vihali nosove, ko so začutili dobri duh, pred vsem pa Sukanec sam. Naš rekrut pa je stal ves preplašen kakor zabit žebelj in na obrazu si mu lahko bral priznanje krivde. Sukanec je prinesel skledo pod nos in prav dobro poduhal še enkrat pečenko, potem pa dejal: „Bohinc, to je iz gosposke kuhinje.“ In pričelo se je izpraševanje. Da Bohinc ni izdal svoje sestre, je umevno. Ko je korporal

izprevidel, da iz Bohinca ne bo izvabil nič, je dejal hladno: „Tudi dobro. Že vidim, da bo treba priti vsej stvari na sled. Postavite skledo s pečenko tje na mojo mizo. Treba jo bo preiskati. Radi mastnih madežev, ki jih ima skleda od znotraj, pa imate tri dni „kosarenaresta.“ Razumete, vi rekrut!“

Žalosten in potrtn je nesel Bohinc disko pečenko v Sukančevo sobo. Nič ni upal, da bo dobrorejenega piščanca še kedaj videl in zato je bila njegova žalost še večja. Sklenil je, da drugič takoj pojé, kakor hitro dobi. A nazadnje se je vendarle potolažil, ker je upal, da Sukanec ne bo izvohal, kje je dobil pečenko.

A Bohinc se je motil. Ko je Sukanec preiskaval, bolje jedel pečenko, je bil prepričan, da mora biti ta iz najbolj gosposke kuhinje. Jezilo ga je, da ima ta zabit rekrut — navaden Sukančev priimek za rekrute — tako dober pobiljšek, medtem ko ima on, ki ima vendar več v peti kakor vsi rekruti v glavi, samo navadno vojaško menažo. Vedno je opazoval Bohinca in kmalu izvohal, da izgine on in skleda vsak večer za kake pol ure iz kosarne.

„Le počaki, tiček, jaz te že dobim. Še vsakega sem dobil in tudi ti mi gotovo ne uideš“, si je mislil korporal. Potem pa je stal na straži. In nekega večera je prestrigel Bohincu pot, ko je ravno hotel iti po svojo pobiljšek.

„Kam pa, prijatelj, tako naglo?“ Bohinc je obstal in na obrazu sta se menjali rdečica in blehost.

„Gospod korporal, hotel sem majhno na prosto, da bi se naužil svežega zraka, ker me tako zelo glava boli“, je jecjal Bohinc.

„Ali si ga mislil prinesiti v skledi s seboj, ha, ha?“ se je smejal korporal in potolažil Bohinca po rami. Poskusil je zopet svojo srečo z raznimi vprašanji, spraševal sedaj na eno, sedaj na drugo stran, a zastoj. Bohinc je postal kar naenkrat kakor mutas — tako trdovratno je molčal. Korporal je postal jezen in preklinjaje odšel v svojo sobo.

Spoznal je, da iz njega ne bo izvlekel nič, da je ves trud, vse grožnje zastoj. Sklenil je vjeti tička na drug način. Dekal se je, kakor bi se za Bohinca in njegovo skledo nič ne brigal.

Ko pa je lepega večera Bohinc zopet nastopil svojo navadno pot, bi bil lahko opazil, če bi se le količkaj kaj nazaj ozrl, da mu sledi vojaška postava z dvema sredi zidama pod vratom. In ta postava je bila priča, kako je Bohinc zginil v veži dvonoznega stropne hiše, kako je šel čisto na kosarno dvorišča, nekaj tipal po steni in kako se je kmalu dvignila njegova skleda in zginila na najgornjem oknu. Kmalu se je zopet prikazala, in se vedno bolj bližala Bohincu. Videl delo se je, da je dobro obložena. Bohinc je

je hitro odvezal, in zbežal z njo proti kosarni. Korporalu, ki se je skrtil v senco cevi, da ga ne bi opazil rekrut, se je zdelo, kakor bi bil zavohal duh pečenke, in pocedile so se mu sline. Tiho in vesel je zginil tudi on kmalu v svojo sobo in si veselja mel roke. Ni se brigal za to, kako bi pregnal Bohincu veselje, ki je sedel na postelji in se mastil s telečjo pečenko. Samo ena misel mu je rojila po glavi: „Le počaki, do sedaj sem požiral jaz sline, od sedaj naprej jih boš pa ti, zato ti jaz stojim dober.“

Prihodnji večer je moral Bohinc ravno takrat, ko je imel navadno svoj vsakdanji sprehod k sestri, radi svoje menda umazane obleke ostati doma, tako mu je zapovedal

korporal. Ves srečen in željen pečenke je hitel Sukanec v hišo bančnega ravnatelja. Privezal je svojo skledo na vrstico, dobro trikrat potegnil, in skleda je zginila. Teško jo je pričakoval. Zdelo se mu je, da je minila najmanj ura, predno se je zopet pokazala. Hitro jo je odvezal, skrtil pod pluzno in hitel v svojo sobo. Skrbno je zaprl vrata za seboj, seveda jih je zaklenil, zaprl je okna in prižgal luč. Odprl je skledico.

Z debelimi očmi in ne z duhovitim izrazom na obrazu je gledal vanjo. Gledal je in gledal, a vendar ni videl drugega kakor pesek za ribanje in na vrhu umivalko. Razočaranje in presenečenje se je spremenilo kmalu v jezo. Sukanec je ren-

tačil in klel — seveda potih — najprvo nad „zabitim“ rekrutom, ki ima več sreče kakor pameti, potem pa nad neznano kuharico, češ da nima nobene olike in spoštovanja do podčastnikov. Upihnil je luč, zvalil se na posteljo in — požiral sline, medtem ko je Bohinc v sosednji sobi obiral zadnje bedro gosi. Ponoči je spal Sukanec jako slabo; mučile so ga strašne sanje, pri katerih je igrala pomivalka glavno ulogo.

Sukanec je imel dosti. Nič več ni izpraševal Bohinca, kje dobiva peboljšek, in tudi sam ni šel nikdar več iskat takega „peboljška“.

Razgled po domovini.

Liberalni poslanci v deželnem zboru so odstonili nujni predlog g. dr. Susteršičev za pomoč bednemu prebivalstvu češ, da ne vedo kje vzeti pokritja. Ta nemni izgovor smo že zadostno cvetlili. Predlog bi bil odkazan finančnemu odseku, in ondi bi naši poslanci že iskali virov, kje in kako dobiti pokritja. Kje pa se je dobilo pokritje za slov. univerzo, kako hočete pa dobiti za učiteljske plače in kako ste mogli kar sami si isposojevati iz deš. zakladov in sami določiti obrestno mero? Če nujnost takih predlogov liberalci odklanjajo iz sovraštva do ljudstva, nimajo naši poslanci v odsekih nič več iskati, ker že naprej vedo, da nemško liberalna večina ne ugodí ljudskim težnjam. Za pajsece liberalcem v odsekih naši poslanci ne bodo, ampak obravnavali bodo vse, kar bodo storili proti ljudstvu v zboru pred najširšo javnostjo, da bo vsak vedel, kaj se godi! Ker so naši poslanci z ozirom na liberalno postopanje izjavili, da se ne udeležijo sej odsekov, so, kakor smo že včeraj omenili, liberalci nekaj važnih poročil odkazali našim poslancem, da bi jih napadali, češ, da nočejo delati, a lani, ko so bili naši poslanci v odsekih, pa jim niso hoteli liberalci dati nobenega važnega poročila. Liberalci itak vse odklanjajo, kar je res za ljudstvo, naj se torej sami razkrinkajo pred javnostjo! Z ljudmi, ki pravijo, da pomoč bednim ni nujna, nimajo naši poslanci nič opraviti.

Družba svetega Mohorja. Dne 3. oktobra homo začeli razpošiljati letišnje družbene knjige in prizadevali se bodemo, da častiti udje dobijo knjige najprej ko mogoče. Ošpravili bodemo zaboje s knjigami po tej le vrsti: 1. Krškija: 1. Tržaška. 2. Krška. 3. Goriška. 4. Razni kraji. 5. Amerika in Afrika. 6. Ljubljanska. 7. Lavantinska. — Cenjene gospode poverjenike, kate-

rim se knjige pošiljajo, nujno prosimo, naj takoj, ko dobivajo »avis«, pošljejo po nje na pošto ali železniško postajo, da ne bodo sitnih reklamacij, ki povzročujejo samo zamudo in nepotrebne stroške. Poštne stroške morajo čast. poverjenikom povrniti po smežni udje. One gg. poverjenike, ki dobivajo svoje knjige neposredno v družbeni tiskarni, prosimo, naj čim prej pošljejo po nje, da nam zavoji ne sestavljajo prepotrebne prostora. O d b o r.

Sadna razstava v Radovljici. Dne 17. t. m. se je v navzočnosti gg. deželnega predsednika, dež. glavarja in mnogih drugih dostojanstvenikov slovesno otvorila sadna razstava v Radovljici na Gorenjskem. Razstava je prirejena v posebnem v ta namen zgrajenem poslopju in je z zastavami in zelenjem zunaj in znotraj prav krasno in ukusno ozaljšana. Sredi velikanskega prostora je piramida z doprskim kipom Nj. Vel. cesarja, okoli katerega je razvrščeno najlepše sadje in jako zanimivi pojavi iz sadjarstva. Sadja je iz cele Kranjske na razstavi nad 100 vrst. Obiskovalci se kar ne morejo načuditi prelepi razstavi in tako krasnemu sadju, ki je tu razstavljeno. Razni obiskovalci si zapisujejo imena sadja, da si preskrbijo potem različne izborne sadne vrste za svoj sadovnjak. V splošnem je ta razstava tako lepa, da podobne sadne razstave že dolgo let ni bilo na Kranjskem. Jako odlikujejo se s sadjem Notranjci, posebno Vrhnika, Logatec in Idrija. Tudi izbornih sadnih pijač domačega pridelka je videti prekrasno zbirko. — Naj torej nikdo ne zamudi prilike, da si ogleda to razstavo, katera je ne le v prijetno zabavo marveč tudi v poduh in korist sadjerejcem. Razstava bo odprta še do srede oktobra. Osobito so naprošeni g. duhovniki po deželi, da nagovarjajo ljudstvo ob vsaki priliki za obisk te prekoristne razstave.

Slavnost blagoslovljenja nove zastave k. s. izobraževalnega in k. s. delavskega društva dne 25. septembra v Preski pri Medvodah se je sijajno izvršila. Po cerkvenem delu slavnosti in po govorih dr. Lampeta in Gostinčarja se je v velikanskem slavnostnem sprevedu (nad 2000 udeležencev) ogromna množica ljudstva poklonila v Goričanih ljubljensmu knezoškofu v njegovem gradu. Prekrasna evacija je pokazala, da slovensko ljudstvo stoji neomajano, trdno kot hrast za svojim škefom.

Romanje na Trsat. Romanje, ki ga je priredil tukajšni tretji red dne 10. m. na Trsat, se je izvršilo prav sijajno v splošno zadovoljnost. Vozila sta dva vlaka iz Ljubljane do Reke in nazaj do St. Petra, od tam samo eden. Romanja se je udeležilo 1030 ljudi iz Ljubljane in okolice. Tem se jih je na Trsatu pridružilo še 300, ki so se na svojih vozovih pripeljali iz Starega trga pri Ložu. Vrh stopnic, katerih je nekaj nad 400, nas je slovesno sprejel vlč. gvardijan, p. Romuald Jerab, z asistenco ter nas peljal v Marijino svetišče. Tu je imel preč. g. gen. vikarij, J. Flis, najprej pozdravni govor. Na podlagi zgodovinskih resnic je razložil romarjem pomen in svetost Marijinega svetišča ter jih vnmel za zaupanje in ljubezen do Marije; po govoru so bile pete litanije. Drugi dan ob 7. uri je bila slovesna služba božja. Govoril je čast. p. Salezijo znanih pravega Marijinega služabnika, slovesno sv. mašo je imel preč. gosp. gen. vikarij. Po končanem sv. opravilu so si romarji ogledali Trsat, Reko, mnogo jih je pa šlo s parnikom v Opatijo. Vežnja po morju je vsem posebno ugajala. Popoldne ob 2. uri je bil zopet kratek govor in pete litanije z blagoslovom. Ob 1/4 5. ozir. 3/4 5. smo se pa odpeljali z Reke ter se ob 9. uri vsi zadovoljni in srečni vrnili v Ljubljano. Po-

vsodi, na Trsatu in med potoma so nas razveseljevali naši izvrstni pevci pod vodstvom g. I. Černiča. Izvrstno petje je dalo romanju res poseben sijaj. Slednjič si štejem v prijetno dolžnost izreči javno zahvalo gospodu nadzorniku Guttmanu, da nam je oskrbel tako lepe, pripravne vozove in jako uljudne sprevodnike. Prepričani smo, da romanje na Trsat ostane vsem udeležencem v trajnem, blagem spominu. Dal Bog, da bi tudi vsem bilo v telesni in dušni blagor! Na Trsatu je bilo tudi nad 300 Slovencev, ki so se 37 ur peljali samo po železnici.

Nasledki suše. Letos bo v Avstriji nastalo veliko pomanjkanje krme. Zato je „Splošna zveza avstrijskih kmetijskih združenj“ na Dunaju sklenila, da izvoli poseben odbor, kateri se združi z odborom, ki ga voli „Centrala za brambo kmetijskih in gozdarskih koristi pri sklepanju trgovinskih pogodb“. Ta dva odbora sestavita skupni „Odbor za odvrnitev bede“. „Zveza“ je izvolila zdaj devet odbornikov, med katerimi je g. Ivan Rožman, uradni vodja „Zadružne zveze“ v Ljubljani. „Centrala“ je izvolila tudi devet članov, med njimi g. državnega poslanca Fr. Povšeta.

Umirovljen je na svojo lastno prošnjo preč. gosp. profesor v ljubljanskem semenišču Jožef Smrekar.

Ljudska pesmarica za nabožno petje v cerkvi, v šoli in doma, je ravnokar izšla; to je prekrasna zbirka do 80 najlepših pobožnih pesmi, prirejenih za ljudstvo. Ta pesmarica hoče pomagati, da vsepovsod začne odmevati po slovenskih tleh lepa nabožna pesem, ki je po nekaterih krajih že utihnila in se umikala drugim, ne le posvetnim, ampak pogosto tudi nevrednim pesmim. — Pesmi so postavljene večinoma za dvoglasno petje, nekatere le za enoglasno; nekoliko jih je tudi za tri glasove, toda lahko se pojejo tudi eno ali dvoglasno. — Ljudski pesmarici so vkljub bogati vsebini, ličnemu tisku in krasni vezavi, cene izredno nizke. — Mehko vezana knjižica stane 60 v., v lično platno vezana z rdečo obrezo 1 K., v šegrinastem platnu z zlato obrezo K. 1.40. Po pošti 10 vinarjev več. — Dobiva se v prodajalni „Katoliškega tiskovnega društva“ v Ljubljani.

Kat. slov. društvo za delavke v Ljubljani praznuje dne 23. oktobra svojo desetletnico in blagoslovljene svoje nove društvene zastave. Bratska društva naj bi se pri svojih priredbah ozirala na ta dan in mnogobrojno prihitela na slavnost!

Gorenjske novice.

* Iz Čemšenika. Sicer so mi že pošle zanimive novice, ker nimam niti telefona

niti rešpeklina, da bi ž njim opazoval, kaj se godi po našem „mestu“, vendar nekaj bom že skupaj spravil, da ne bo samotar veвериčinega gnezda zastoj iskal po „Domoljubu“, kje je „Podgorc“ podpisan. —

Kaj praviš, samotar, nemara bo letos kmalu prikimala starka zima s svojim belim plaščem: že kvaterni ponedeljek so plesale bele muhe pod Jelenovim rogom, tudi v okolici se je kadilo.

Stari ljudje ne pomnijo, da bi bil snež pobelil tako kmalu. Čemšeniška planina, sv. Neža na Kumu, naš čuvaj Jelenovi rog, sv. Planina in Friškovec dobili so belo kapo. Tudi tvojemu Jablanščeku ni snež prizanesel; Boga zahvali, da nisi zmrznil takrat v samoti, ker sicer bi bilo konec tvoje slave.

Na sv. Matevža dan odrinile so naše brunne duše — med katerimi seveda ni

Maršal Ojama.

manjkalo znanega božjepotnika, korenjaka, šentprimoškega starega mežnarja, — na božjo pot k Materi božji na sv. Goro nad Litijo. Čemšeničan gre namreč rad na božjo pot: spomladi na binkoštni torek obiše svetoplaninsko Mater božjo ter priporoči Njej svoje poljske pridelke, jeseni, na svetega Matevža dan, pa nese, poln hvaležnosti, pšenice v dar svetogorski Mariji v zahvalo, da je obvarovala polje pred nesrečo. — Kaj bi ti pravil, kedaj je sv. Matevž; saj veš: pri nas takrat, ko so orehi zreli, katerih gotovo ne manjka v tvojem veveričinem gnezdu. Pod Jelenovim rogom se letos zelo bahajo z orehi, izvenredno veliko jih bodo naluščili. „Letos bo pa že potica“, tako se tolažijo naši želodci. Samo to ne gre meni v glavo — Podgorcu, da nimajo moji sosede nič usmiljenja z orehovimi drevesi: prav občutno, z več metrov dolgimi palicami, jih otepavajo, če tudi jim prinašajo imenitni sad za sladkosnedna usta. To je hvaležnost sveta! Prav imaš, dragi puščavnik, da si si izvolil samoto. — Podgorc.

* Moravče. Vegova slavnost. Komu izmed bralcev cenjenega lista ni znano,

da je preteklo letos 23. marca stoinpetdeset let, kar se je rodil v Zagorici pri Moravčah mož Jurij Vega, čigar slava doni po celi Evropi. Dasi sin kmetijskih starišev, rojen v borni koči, se je povzdignil do časti barona, katerega spomin bo trajal, dokler obstane vednost in omika. Kdo še ni čul o Vegovih zaslugah za vojaštvo? Spisal je mnogo knjig in te tako izvrstno, da še dandanes niso izgubile svoje veljave. Vega je pa umel tudi spretno sukati vojne meče. Ko je general Lavdon l. 1789. oblegal Beligrad, ni imel nič kaj uspehov. Turški paša se je že veselil zmage ter se norčeval iz Lavdona, kakor poje tista zgodovinska:

„Al' prišel zajcev si lovit
Al' prišel mene si častit“?

Tedaj je veljalo: zmagati ali pa se udati. Takrat pa je pokazal Vega, da zna več, ko hruške peč; preosnoval je po svojih računih topove in trdnjava se je udala. Isto je povzročil Vega tudi l. 1793. ob Renu pri trdnjavi Fort St. Louis. — Kaj ne, Vega je bil mož, vreden da se zanj zanimamo. Da bi se pa za Vega vneli posebno njegovi ožji rojaki, je priredil moravški odbor Vegovega spomenika, dne 25. kimovca, v rojstni vasi Zagorici pri sv. Križu malo a dostojno narodno slavnost. Kakor vsaka slavnost med nami na čast Vegu, tako se je tudi ta, vkljub slabemu vremenu dobro obnesla. Prišlo je mnogo ljudstva ta dan slaviti Vega v prijazno Zagorico, katere kras je novo popravljena rojstna hiša barona Vege, v katero je vzdana krasna spominska plošča z napisom: Rojstni dom Jurija barona Vega, rojen 23. marca l. 1754. umrl 26. septembra 1802. Kar se tiče vasi, je opomniti, da je mala gorska vas, oddaljena precej od sveta, v katero še ni došel moderni duh današnjega sveta. Ko je ura udarila 10. so zapeli milo doneče zvonovi cerkvice sv. Križa; ljudstvo je hitelo v cerkev, kjer je bila služba božja, ki jo je opravil č. kanonik monsig. Tomo Zupan s primernim govorom, ki ga je končal z besedami:

Kar nam mož nebesa dala,
da rešijo nas teme grobov,
vse kmečka mati je zibala,
vsi izšli iz kmetskih so domov.

Po končani službi božji pa je hitelo ljudstvo na mesto slavnosti v od cerkvice kaci 10 minut oddaljeno Zagorico, kjer je plapolalo mnogo zastav raz mlajev. Tam sta sledila krasna govora moravškega kapelana g. M. Škerjanca in g. Rožiča od sv. Trojice. Godba iz Domžal pa je udarila čvrsto cesarsko himno in „Naprej zastava slave“, nakar so moravški pevci zapeli veličastno: „Zastava že razvita“ in „Molitev“. H koncu je zaigrala zopet godba in ljudstvo se je

razšlo, nekaj na ljudsko veselico v Dolško, drugi pa domov; vsi pa v trdi nadi, da se gotovo še kdaj nudi prilika, ko bomo zopet dostojno poslavlili našega rojaka in učenjaka barona Vega.

* **Št. Lambert, dne 27. septembra 1904.** Čital sem, še ni dolgo, v „Domoljubu“, kako je „Samotar raz Jablanika“ prijel „kos Šentlamberčana“. Ne zamerim mu! Vse mu odpustim! Kakor sta se „Podgorc“ in „Samotar“ spravila pri štrukljih (za gotovo ne vem) upam, da se tudi midva s „Samotarjem“ pobotava, morebiti ne pri štrukljih pa kje drugje, če ravno mi „naprej meče“ nedelavnost in lenobo mojo, pa še nekaj, — da čakam na pečene p . . . . . Bom pa „pokosal“ ali „pokrtačil“ včasih malo naše Šentlamberčane, ako bode treba. — Skoro v vseh stvareh napredujejo, — samo v neki reči pa ne — „Samotar“ še tega ni opazil, dasiravno so njegove „čacke“ izvrstne. — Kaj neki? — Družbe sv. Cirila in Metoda — ne podpirajo. — Kako neki pa bi jo? — Šentlamberčani, kupujte samo pri slovenskih trgovcih, tam kjer dobite kavino zmes, milo in vžigalice te družbe! — Ne samo tukaj doma, ampak tudi drugje, kamor pridete. Pokažite, da ste Slovenci, da ste vneti za slovensko stvar! Ako storite to, potem smo zopet korak naprej! — „Samotar“ in „Podgorc“ kaj porečeta k temu? — Pozdrav! Kos Šentlamberčana.

* **Nesreča v predoru.** V Boh. Bistrici sta vrtala minerja Longo Pietro iz Kalabrije in Baldunino Santo iz Abrucije. Kar se razpoči v bližini mina ter vrže prvega s strašno silo na stran, odtrga mu dva prsta na desnici, zlomi nogo, iztrga levo oko ter ga močno poškoduje na vsem životu. Drugemu je prašek šinil v obraz ter mu poškodoval očesi. Oba so takoj odpeljali v ljubljansko bolnišnico.

* **Dva prsta je odrezala na Koroški Beli Andreju Kajcarju slamoreznica.**

* **Ogenj.** V Boh. Bistrici je pogorel po noči kozolec Janeza Mencingerja, po domače Kmeta do tal. Vsled silovitega vetra letele so iskre daleč med lesenimi hišami v spodnji vasi. Ko ne bi bilo v pravem času pomoči, bi bilo pol Bistrice pogorelo. V bližnji baraki stanujoči Črnogorci so rešili svoje stanovanje s pridnim ometavanjem prsti.

* **Delo vodovoda v Boh. Bistrici** dobro napreduje. Koncem novembra, ako Bog da, bo delo dovršeno z vsemi napravami po hišah in hidranti po ulicah. Vodovod ni potreben le v zdravstvenem oziru, ampak tudi zaradi varnosti proti požarom.

* **V Ratečah na Gorenjskem** leži v gostilni „pri Jalenu“ samo umazani „Narod“ na mizi. Gostilničarka kaže fige gostu, ki se s tem ne strinja. Naj bi tej liberalni babnici tudi naši somišljeniki pokazali fige,

kedar gredo mimo njene kramarije in gostilne!

* **Aretirali so v Kranju** mesarja Žigo Killerja, ki je nekemu trgovskemu sodniku pretil, da ga bode ustrelil. Killer je bil že dvanajstkrat kaznovan.

* **Romarski vlak na Trsat,** ki ga je hotelo prirediti „Izobraževalno društvo v Št. Jurju pri Kranju“ dne 5. oktobra, ne pojde in je preložen na nedoločen čas.

* **Jeseniška podružnica sv. Cirila in Metoda** je imela 25. m. m svoj občni zbor. Načelnikom je bil izvoljen nadpoštar g. A. Schrey, ki pa načelništva ni sprejel; podnačelnikom je izvoljen g. P. Rozman.

* **Samomor v Trziču.** V Trziču se je obesil črevljar Janez Dobre, po domače Solnce, doma iz Kovorja. Z cno nogo je visel v zraku, z drugo je stal Pred samomorom je sam ustavil uro, ter zložil vse delo lepo skupaj na klop Cerkve se je vedno ogibal.

* **Zlato poroko** sta dne 19. t. m. na Vrhpolju fare moravske obhajala Anton in Marjeta Fajdiga. Družina je zelo revna, zato so jima premožnejši iz doline napravili malo pojedino; po radodarnosti se je najbolj odlikovala gospa graščakinja Pirnat. Čast ji!

* **Ustanova.** Na Dunaju umrli c. kr. višji poštni kontrolor g. Fran Oblak je zapustil 1000 kron za ustanovo za reveže v Smedniku.

* **Električna razsvetljava v Škofji Loki** je vpeljana že večinoma po mestu, v par tednih bo delo dovršeno. V župni cerkvi se je število luči v toliko pomnožilo, da se povsod lahko bere; v nunski cerkvi se je električna razsvetljava na novo vpeljala. Tudi „Katoliško izobraževalno društvo“ ima isto razsvetljava.

* **Devetdesetletnico** bo praznovala 9. oktobra v Škofji Loki gospa Terezija Seršen, davkarjeva vdova sorodnica pokojnega župnika Tomažiča. Navzlic visoki starosti je še popolnoma duševno in telesno krepka, si svoje gospodinjstvo še sama oskrbuje in hodi redno vsak dan krepkih korakov k sv. maši. Na mnoga leta, da bi mogla stoletnico obhajati!

Dolenjske novice.

Z ribniške zemlje.

† Slovesno petdesetletnico razglajenja brezmadežnega Spočetja M. D. praznovale bodo velikolaška, robarska in svetogregorska župnija v nedeljo dne 9. oktobra na Veliki Slevici. Iz Lašč pojde ob 2/2 procesija. Na Slevici bo ob pol 3. slavnostni govor in pete litanije, nato pa se bo predstavljala igra: Lurška pastirica.

† „Lurška pastirica“ v Laščah privabila je v nedeljo 25. septembra na stotine ljudstva pred Šimonov vezan kozolec. Dekleta igralke z gladko igro in sigurnim nastopom so visoko nadkrilile naše pričakovanje. Kar čudili smo se pogumnosti članic Marijine družbe, katere poznamo kot tiho skromne dekleta. Toraj čast mojstru in učenkam! — Tudi oder je bil sicer priprosto, vendar pa lično in okusno prirejen.

† **Tacega pa še ne!** Saeg 19. septem. to je pač nekaj posebnega. Kakor v pravi zimi, tako je melo. Nehote sem posegel po koledar, da bi videl, kaj to pomeni, in kaj zagledam? 19. septembra je s v. Januarij. „No, če je pa danes januar, naj pa le pada“, sem si mislil. Gori na Gori so pa tudi še drug dan praznovali sv. Januarija.

† **Cvetje in sneg** imeli smo spomladi majnika meseca in zopet v septembru smo imeli sneg na cvetočih jablanah Dvoje redkostij obenem.

† **Novo pokrivalo** dobil je zvonik podružnice sv. Roka pri Laščah Prejšnje je bilo menda samo za lepo, solnčno vreme, zato je bilo za jesen in zimo treba drugega. Da bi pa cerkev ne zavidala zvonika, napravili so tudi nji lepo svitlo, rumeno suk-njico. Ker je g. župnik bolehen, sta vse oskrbela novoizvoljena ključarja. Naj pa kdo reče, da ni res, da nova metla dobro pometa.

† **Nad črnega jo bodo udarili** drugo leto spomladi. Precejšnja družba se je sestavila, katera bode z mesečnimi doneski omogočila, da se zasledi prava žila premoga in odpre premogokop. Kdor hoče še pristopiti k tej „črni družbi“, oglasi naj se pri gospodu Jontezu v Laščah.

† **Dve državi na naši zemlji.** Ena je cesarstvo, druga pa kraljestvo plesa. Imata sicer dovolj sovražnikov te državi, vendar imate še upanje do obstanka, dokler bo kaj prismojenih deklin po naših hribih in dolinah. Čudno, da se taki krčmarji nič ne zmenijo za županstvo, še bolj čudno pa, da se županstva ne zmenijo za take brezvestne krčmarje. Županje, kar v Kočevje take tiče! Prej ne bo miru.

† **Nogo je strlo** Ignaciju Strupi pri mlinarju in žagarju Oberstarju pod Jurjevico.

† **Voz prvega razreda na dolenski železnici** je voz za teleta. Pretekli teden hoteli so vstopiti v Ribnici na vlak odlični gospodje. Ker je bilo vse zasedeno, dejali so jih v voz za teleta. Menda bo preziranje Slovencev, da vozita tu le dva osebna vozova pri osebnih vlakih. Ubogi sprevoznik, ki jih mora toliko slišati in ubogi potnik, ki si vedno v nevarnosti, da prideš med teleta in tudi s karto II. razreda.

† **Uradnik za kmeta!** Neki trgovec s prešiči naprosil je brzojavno c. kr. okr. glavarstvo v Kočevji, naj pošlje gotovi dan

svojega živinozdravnika na postajo Dobropolje, da pregleda pripeljane prešiče. Določeni čas ni bilo živinozdravnika. Šele drugi dan pride sporočilo, da ga ne bo, naj se trgovec obrne v Ljubljano. Prešiči so bili dva dni zadržani in trgovec je imel raditega dosti sitnostij in stroškov. Tako zna uradnik za kmeta.

† Torbe bodo nosili naši psi še do 16. decembra t. l. Gospodinjam bo treba še nekaj zvezanih lončkov pobiti, da bodo imeli psi drateno pletnino za torbice.

Belokranjske novice.

† Učen prepir se je razvnel v nedeljo, 25. sept., v Matičkovi gostilni v Semiču. Bila je vesela družba: nekaj fantov pa mož modrijan z gore, ki celi teden junaško šivanko vihti, ob nedeljah se pa včasih pri poliču tudi kake modre iznebi. Mož je tudi kos lovca, pa se je hudoval nad fanti, ki love polbe, trdeč, da je polh d v a d i n a, zver, ki je ne sme loviti, kdor nima lova v zakupu. Fantje pa niso polha obsodili za tako hudo zver, da bi spadala pod lovsko pravico, ampak da ga sme vsak loviti. Boj je postajal vedno bolj vroč, tako, da jim je bilo v gostilni že pretesno, pa so se spravili ven na cesto ravno pred orožniško postajo. Tam so rabili dokaze s pestmi, ter jih možakarju prav pošteni, a brez poškodbe naložili tje, kjer se pamet vtepa, da je v glavi ni. Mož je klical v hud stiski orožnike, pa ni bil uslišan. Da si reši lovsko kožo, jo je nazadnje ubral v hlev med rogate živali, kjer je tudi našel varno zavetje. Možkar, le potolažite se! Človek mora za svojo učenost včasih tudi kaj prestati. Pa polh tudi to zasluži, da človek zanj kako drži; saj je dobra žival, posebno kadar pride na mizo pečena!

† Moč letošnjega vina. Ljudje božji tam po svetu onkraj Gorjanov, pridite no kaj v Belokrajino pokusit, kaj smo letos nargali! Take kaplje že ni bilo menda od l. 1865. Nekateri očanci trdijo celo, da ne od l. 1834. Če meni ne verjameta, pa verjemite dvema možakoma iz Semiča, ki sta tako-le cenila letošnje vino: Štefan: „Kaj pa ti je, Jakob, da ti že tri dni lasje tako pokonci stoje? Saj si kakor jež!“ Jakob: „Veš Štefan, to je kriv letošnji mošt. Če sem se lani napil, sem imel »mačka« tri ure; če se ga pa letos nabereš, me pa drži tri dni.“

† Na Otoku pri Gradcu je nagloma ponoči umrla posestnikova žena. Zjutraj so dobili mrtvo.

† Komenda je taborišče klerikalcev, piše „nad vse učen“ pisatelj »Narodov«, ko udrha po svoji zmešani liberalni pameti po g. oskrbniku. Če bi bilo tako, potem bi bili tudi gosp. Cvetko in drugi — klerikalci. Zato bodo pa ti zadnji baje ali pogledat k dopisunu, če mu lije še njegova žila v pravi

meri ali pa se bode merila njegova pamet po japonskem načinu na vatle — za laži.

† Liberelec je moral bežati pred svojo ženo pod postelj, nagnala ga je s burkljami. Prijatelj pride in mu reče, naj gre ven, liberelec se poteka po praih in govori: Na da mi junaško moje srce. Pa uganite, kdo je tako ponižen na Kranjskem in na Belokranjskem?

† Popravek: Zadnji Domoljub je poročal, da s. g. Hugoju dale pošelje metliške gospe. Pri tej zadnji lešedi manjka po pomoti pritišline „odlične“. Pošeljo še nima trnja od simpatij.

† Na Suhoru so volili novega župana. Novi župan je J. Tomec iz Bušnje vasi. Upamo, da bo hodil po poti, po kateri hodijo tisti, ki so ga volili!

† Kavarno si je napravil v Metliki g. Kambič.

† Hitra smrt. V Metliki je umrl ponoči nenadoma sedlar g. Fabijanič.

† Šturm in Gangl sta hotela uničiti g. J. Pezdica in prodati mu posestvo, a se jima je ponasrečilo. Grdo špekulacijo obsajajo vsi. Vložila sta baje rekurs, ki pa upamo, ne bo obveljal in se bosta ta dva brata našla zopet kje drugod, da skujeta nove načrte.

† Revizije pri prvi dol. posojilnici v Metliki še ni bilo druge, nego dve urna v 30 letih. Kje je pa državna? Bomo videli!

Iz drugih krajev Dolenjske.

† Iz sv. Križa pri Kostanjevici. Naši Marijini družbi imajoči več nego 200 pridnih deklet je prizanašala bela smrt posebno dolgo časa. Družba je bila ustanovljena leta 1902 in vendar nismo imeli do zadnjega časa nobenega mrliča v družbi. Toda pretečeni mesec poiskala si je tudi pri nas smrt žrtev. Pobralla je namreč iz naše srede pošteno in pridno Marijino hčerko, 19 let staro Nežo Pirc iz Črnečevasi. V petek je še veselo prepevala, v soboto se je ulegla. V torek dopoldne je bila prevedena s svetimi zakramenti, v sredo ob 9. uri je pa zaspala v Gospodu. Pogreb je bil lep. Okrog 60 Marijinih hčerk se je udeležilo pogreba z zastavo in z vencem. Pokazale so, da so umrlo v resnici ljubile kot svojo sestro. V slovo so ji zapele nekaj lepih pesmic, potočile pa so za njo tudi mnogo solz. Po pogrebu so se razšle domov in upam, da s trdnim sklepom, da se hočejo tudi v bodoče trdno držati Marije, ker uvidele so, da Marijin otrok srečno živi, da pa tudi srečno in lepo umrje.

† V Št. Janžu na Dolenjskem se vinska trgatev vrši v lepem vremenu; grozdje je zdravo, vino bo močno. Ze več let ni trta tako dobro obrodila kakor letos. Dobro je obrodila še tudi stara trta, imamo pa že dokaj novih nasadov ameriških cepljenk, te so pa prav bogato s obložene. Torej vin-

ski kupci pridite v gorico k nam, da bomo dobre volje tam.

† Pri Treh farah pri Metliki imajo sredi mladeniči Marijine družbe iz vse Belokranjske 9 oktobra t. l. Kakor so bili drugi na Brezjeb, tako idimo mi vsi k Trem faram!

Notranjske novice.

— Iz Črnega vrha nad Idrijo. Mlečnato bomba imajo črnovrški liberalci, katera stane 20 000 K. Imajo jo pa dobro shranjeno, da se ne razpoči pred občinsko volitvijo. Zakaj to bo grozen strah, kadar bode eksplodirala med ude propadle mlekarne. Marsikaterega volička ali kravo bo zadela smrt. Manj premožne posestnike bo tako ranila, da se jim bodo videle bele kosti. Ako se pa ta bomba, v katero so dihali svojo zeleno liberalno sapo črnovrški liberalci, razpoči pred občinsko volitvijo, bo marsikateremu posestniku tako zasmrdela, da bo šel proč od njih na sveži zrak.

— Nov načelnik cestnega odbora logaškega je postal g. Kovšča, župan v Planini. Dosedanji načelnik g. Mulley je odstopil.

— Na konservatorij na Dunaj je te dni odpotoval č. g. Stanko Premrl, dosedaj kaplan na Vrhniki. — Ravno tako na konservatorij je šel g. Rafael Zupanec, učitelj v Postojni.

— Tržni dnevi v Postojni so zaspali, le bržolar še prodaja „Narod“. Kupuje ga pa samo postojnska gospoda, kmetov ni skoraj nobeden več tako neumen.

— Senožeški orožniki so aretirali delavca Jožefa Paholi, doma iz Podrage v Vipavi. Nekemu drugemu delavcu je prizadejal 14 ran. Paholi je znan kot nevaren pretepač.

— Iz Senožeč nekdo vprašuje neko liberalno glavo po računih, katerih že več let ni. Ali bi ne kazalo več liberalnih poglavarjev potipati pri računih? Tu so najbolj občutljivi.

— Pod klopjo se je vozil z Raketa proti Postojni „ta lepi fant“ iz Postojne. Kdo je neki „ta lepi fant“? Pravijo, da je Štefanov. No, lep? Po telesu ne, ker je izžet, kot citróna. Po duši je pa še manj, ker je kedaj prerad hodil v Ljubljano, sedaj pa mora hoditi v Trst.

— Trojni plod je dala letos radi suše ajda: zrelo zrnje, napol zrelo in cvet. Kdor je pobral prvo, ima nekaj malega, oni kateri se je zanašal na druga dva, bo mlatil za same pleve.

— Letina na Notranjskem se splošno hvali. Toda ta hvala je razumeti tako-le: Vkljub dolgotrajni in hudi suši so se pridelki zelo podražili, česar ni nihče prič-

koval. Vendar je suša pobrala vso koruzo, in ves fižol. Otave je veliko manj in še to težko sušimo. Krompirja je precej, a zdi se nam, da je slabiji, in bojimo se, da ne bo stal. Sploh, z letino smo zadovoljni, vendar suša nam je zelo škodovala.

— **Krompirjev cvet** je v času sv. Mihaela že kaj posebnega, letos pa cvetel na Pivki po nekaterih njivah kakor o kresu.

— **Sneg** je padel dne 19. septembra na Pivki tako močno, da je bilo viditi drugo jutro precejšno množino po gorah.

— **Različno skrb** sta imela oče in sin pri „Juretovih“ v Knežaku: Očeta, zastopnika banke „Slavije“, je skrbelo, kje bo dobila „Vzajemna zavarovalnica“ za odškodnino zgorele vrhniške tovarne denar, sinu Korlu, učitelju ljudske šole, pa ni šlo v glavo, da bi ljudstvo zaupalo tamošnji hranilnici svoj denar. No, ker je imenovana zavarovalnica, po izjavi dotičnega pogorelca v „Slovincu“, svojo dolžnost častno rešila in ker „Narodni Gospodar“ vsaki mesec javno oglašava vspehe hranilnih vlog tudi knežke hranilnice, lahko skrb na kako bolj potrebno stran obrneta.

— **Pomenljivo.** Navadni hujškači so okrog Šempetra raznesli novost, da bode po odhodu č. g. kurata Zupana prišla tamošnja posojilnica v nevarnost. Vsled tega se je bilo že začelo popraševati, če bo to res. Da ne bo pri tem nepotrebnih predsodkov, naj zvedo hujškači in prizadeti, da ne bo tudi za naprej ta posojilnica prav nič trpela na ugledu. K temu je porok med drugim tudi to, da bode č. g. Zupana v vseh potrebnih poslih namestoval sedanji kurat č. g. A. Abram.

Iz vipavske doline.

— **Letina na Vipavskem.** Zelo smo se bali, ko nas je pritiskala suša, da nam bo vse zgorelo in da ne bomo pridelali prav ničesar. Pa hvala Bogu naš strah ni bil opravičen. Mlajše trte so res precej trpele vsled suše; na starih trtah pa je grozdje izvrstno dozorelo in bilo trgano v najlepšem vremenu. Zatorej, kupci, le k nam na Vipavsko, postregli vam bomo z najizbornejšo kapljico, kakoršne še niste kmalu kje dobili. Drugega živeža — zlasti krme — bo pa bolj malo, pa upajmo, da bo dobri Bog to malo blagoslovil, da ne bomo trpeli preveč pomanjkanja. Bog Kranjca ne zapusti, veli pregovor in gotovo nas Bog ne bo zapustil, samo če mi njega ne bomo.

— **Ustje na bobnu.** Uški občani so zložili okoli 200 kron za štedilno ognjišče v župnišču. Ker se je župan Bratina dolgo branil postaviti ognjišče, so naši možje povprašali deželni odbor, kam so izginile kronice, nabrane za ognjišče. Na vprašanje so dobili odgovor od deželnega odbora z dne

9. decembra 1903 št. 13.702, da je županstvo z dne 16. novembra 1903 št. 602 tje kaj sporočilo, da se je denar porabil za ognjišče. Zdaj se je župan udal in delo ognjišča izročil zidarju Alojziju Živic iz Gorice, ki je tudi delo izvršil. V plačilo pa ni dobil niti vinarja. Prisiljen je bil ta torej vložiti tožbo. Po razsodbi št. U. 214/4 c kr. okrajne sodnije v Vipavi je prišlo do izvršbe (eksekucije) E 257/4. Stroškov je doslej K 285-87 in 5 % obresti od 17. junija 1904. Goriški dr. Tuma sedaj poizveduje, je-li ima občina kaj lastnine. O tem na Ustju doslej še nihče ni vedel, niti občinski odbor. Zdaj pa se bliska in grmi na Ustji. Kdo se je torej zlagal, ali župan Bratina ali Živic? Ako ne Živic, tedaj se je županstvo uradno zlagalo, ker je neresnico poročalo, da je denar porabilo za ognjišče, pa ga ni... Ako pridejo te vrstice pod oči državnemu pravdniku, naj vendar skuša poizvedeti, kam je izginilo onih od občanov za ognjišče nabranih 200 kronic. Prava sramota je le za občino Ustje, ki vedno hoče še nekaj držati záse. Vso stvar so sicer hoteli potlačiti, pa je preneglo počilo. Kdor dolgo išče, pa najde in stakne nazadnje vendar le.

— **Šestrazrednica Šturje-Ajdovščina.** (Prvi prizor v predilnici.) Oče Bratina iz Ustja: „Le zahvalite vi Šturci svojega župnika, ker vam je pozobal šestrazrednico. Kakšna dobrota bi to bila za naš kraj. Otroci bi se naučili nemščine in bi lahko precej vstopili v gimnazijo. Še iz Ustja bi bili lahko poslali semkaj nekaj otrok.“ (Šturski delavci molčé, ker ne vedo odgovora.)

— (Drugi prizor v gostilni.) Jože: „Ti prijatelj, ki si vendar nekaj moža v občini, pojasni mi, kako je z našo šolsko zadevo, s katero nas dan na dan pita Bratina, da mu vem dati odgovor. Meni je naravnost neumljivo, da bi naš gospod župnik kot pameten človek brez vzroka mogel nasprotovati tako dobri stvari.“ Občinski svetnik: „Pusti Bratina, naj govori, on govori o stvari, ki mu ni čisto nič znana. Prepričan bi rad napravil in razdor, pa nič drugega. Stvar je pa taka-le: Vso šolsko zadevo je sprožil brez župnika občinski odbor. V seji kraj. šolskega sveta smo vsi navzoči — tudi župnik — soglasno zripoznali korist združenja obeh šol. Na predlog g. župnika pa smo tudi vsi brez izjeme zahtevali popolno enakopravnost obeh občin tako, da nobena občina ne sme biti zapostavljena za drugo. Ajdovci so pa zahtevali záse za zmiraj prednost, češ, Ajdovščina je trg, Šturje pa same vas, v Šturji ni sodnije, davkarije itd. Če bi se bili torej mi udali, bil bi šolski vodja zmiraj v Ajdovščini in mi Šturci bi bili morali vse lepo ubogati, kar bi nam veleli v Ajdovščini in prodani bi bili Ajdovcem za vselej. Zato sme pa vsi se-

glasno in odločno rekli, da se ne udamo. Šestrazrednice torej nismo pokopali mi, ampak Ajdovci. Naša občina je še enkrat toliko kot ajdovska; mi naj bi torej plačevali največ davka, Ajdovci pa naj bi komandirali! To bi bilo ljubo kvečjemu kakemu „rudečemu“ goriškemu učitelju, nam pa ni in ne bo.“ Jože: „Kaj taka je stvar!“ Ti grdi Bratina, da je mogel vso stvar tako zlobno zaviti!“ Občinski svetnik: „Bratina naj skrbi, da bo občino rešil bobna in pa da ne bo več uradno lagal in ušel državnemu pravdniku, nas Šturce pa naj lepo pri miru pusti, opravili bomo prav lahko vse — brez njega.“

— **Vrla žena.** 13. septembra so pokopali v Budanjah mater Fabijano. Po svojem možu je bila podedovala precejšnje premoženje. Dve tretjini vsega je dala cerkvi in ubogim. Za župno cerkev je kupila veliki altar, sv. križev pot in štiri zvonove, za kar je izdala nad 18 tisoč kron. Koliko dobrega je storila drugim, to ve najbolj Bog in pa oni, katerim je pomagala v sili. Večinoma je delila tako, da ni vedela desnica, kaj dela levica. Bila je vzorna mati in vdova. Umrla je popolnoma vdana v božjo voljo po kratki bolezn. Po lastni želji je imela preprost pogreb. Blago ženo bodo Budanjci ohranili gotovo v blagem spominu.

Drobtine.

Otok, ki izginja. V severnem morju preti nevarnost malemu otoku Hagu, da ga povsem pogoltno morje. Ta otok je pripadal nekdanj Slesvig Holsteinu, a sedaj je lastnina Nemčije. Deželna vlada v Slesvig Holsteinu se je obrnila na ministrstvo za poljedelstvo v Berlinu s prošnjo, naj bi se zavarovalo obrežje za rešitev tega otoka in njegovih prebivalcev. Vsako leto odtrže in odnese morje po dva hektarja zemlje tega otoka. Pred 200 leti je znašalo površje otoka 1300 hektarjev, a zdaj jih je ostalo še 500. Leta 1800 je živelo na tem otoku 480 prebivalcev, a sedaj jih je še 135.

Javna zahvala.

Podpisani društvi si štejeta v častno dolžnost, tem potom se jato za valiti vsem, ki so pripomogli, da se je naša slavnost povodom blagoslovljenja društvene zastave v Preski v nedeljo, dne 2. sept. tako sijajno izvršila. Na prvem mestu se najiskreneje zahvaljujemo preblagemu vladiki prevz. gospodu knezofu, ki so blagovolili našo slavnost osebno počastiti in blagosloviti našo društveno zastavo. Zahvaljujemo se tudi vsem gg. govornikom za njihove krasne govore, naši kumici gospe Ivani Sušteršič in g. Uršuli Kos za izkazano nam naklonenost in poštivovalnost. Nadalje se zahvaljujemo vse hvalevredni slavni meniški godbi ter vsem pevskim zborom za izvrstno zabavo; „Krščansko socialni zvezi“, kakor tudi vsem bratskim društvom ter njihovim zastopnikom, sploh vsem udeležencem, kateri so pripomogli in sodelovali, da se je naša slavnost tako impozantno izvršila. Vsem izrekata najtoplejšo javno zahvalo.

Odbor katol. slov. izobraževalnega in odbor katol. delavskega društva v Preski.

Za smeh in kratek čas.

Katehet: Kako sta iskala sv. Jožef in Marija Jezusa? — Ivanek: Jezusa — sta — iskala ... — Katehet: No kako? — Ivanek molči. — Katehet: Iskala sta ga z veliko — Ivanek (vesel): Z veliko črko.

Uganka z nagrado.

Sestavil Raški.

Morda imaš jo ti povsod,
a morda nimaš je nikod,
morda imaš jo pri živini,
morda imaš jo pri ljudeb;
mogoče, da ti steber je edini,
ki nanj se opiraš v hudih dneh.
Če dobro letino ti daje polje
in vse po njej se tebi izvrši,
igra srce ti dobre volje,
še vedno večje si želi.
Pa malokomu res je mila,
le malokdo res nje se veseli,
ker v njej se mir srca ne zadobi.
Na tisoče jih vsako leto ide
čez morje širno v drugi del sveta,
le malo ž njo domov jih pride,
le redki živa jo vesel doma.

Prilagodna številka „DOMOLJUBA“
izide dne 20. oktobra 1904.

Vsaka rodbina

naj bi v svoji prid rabila le

Kathreinerjevo
Kneippovo sladno kavo

kot primes vsak-
danji kaval pijači.

Lepo istrijsko brinje

ter fige za žganje kuhati kakor tudi pristni
kranjski brinovce razpošilja po najnižji ceni

Anf. de Gleria, Dolenji Logatec
Vzorci se na zahtevo franco dopošiljajo!
1475 D 4-3

Loterijske srečke.

Dunaj, 24. septembra	63	6	66	5	48
Gradec, 24. septembra	44	14	11	43	79
Trst, 1. oktobra	38	77	86	71	11
Linc, 1. oktobra	34	76	22	69	27

Tržne cene v Ljubljani dne 3. oktobra.

	K	h		K	h
Goveje meso l. v. kg	1	48	Pšenica . . . 100 kg	23	60
Telečje meso . . .	1	60	Rž	17	—
Prasičje » sveže »	1	60	Ječmen	15	60
Koštunovo meso »	1	—	Oves	15	50
Maslo	2	20	Ajda	1	—
Mast prašičja . . .	1	60	Proso, belo, . . .	18	—
Slanina sveža . . .	1	28	Koruza	17	—
» prekajena »	1	60	Krompir	8	—
Jajce, tri	22	—	Drva, trda, m ³	10	—
Mleko, liter	18	—	» mehka, »	7	—
Piščanec	1	20	Seno, 100 kg . . .	8	40
Gelob	40	—	Slama, »	7	—
Fizol, liter	32	—	Pšenična moka št. 1	35	50
Grah, »	24	—	Koruzna »	20	—
Leča, »	12	—	Ajdova » št. I	39	50

Gene ure

zlatnina, srebrnina s triletnim pis-
menim jamstvom. * Izv. tov. cene.

Maks Böhnell, urar, Dunaj IV
Margaretheastr. 38 G.

Tovarniška
zaloga ur.

Največja in najstarejša tvrdka. Ustanov-
ljena l. 1840. Najvišje odlikovanje „Grand
Prix“ in velika zlata svetinja Pariz 1904.
Nikel remont.-ura gid. 1'60, črna jeklena
remont.-ura gid. 1'90, Sist. Roskopf-patent
remont.-ura gid. 2'—, izvirna „železn. Ros-
kopf“ ura (ne sist. Roskopf) gid. 3'50, Gol-
din, remont.-ura (dvojni plašč) gid. 2'90,
pristna srebrna remont.-ura gid. 3'—, pristna
srebrna remont.-ura (dvojni plašč) gid. 3'50,
Tulla-remont.-ura z zlatim vrdelanin c. kr.
avstr. drž. orlom, ognjskim grbom ali lepimi
lovskimi slikami gid. 5'—, Pristna srebrna
okli veržica gid. —'95, 14karat. zlata re-
mont.-ura gid. 7'50, 14karat. zlata okli.
veržica gid. 10'—, 14karat. zlati prsiani gid.
1'80, stenske ure z 2 uteži, 130 cm dolge, gid. 10'75, okrogle ku-
hinjske ure gid. 1'35, niklnaste budilke gid. 1'—.

Neprimerno se zamenja ali vrne denar. Zahte-
vajte po dopisnici maj veliki cenik s 900 slikami vs-
tostoj in poštne prosto. 1265 D a 6-3

Karlovarski želodčni in prebavni prašek

s poprovo meto, varstvena znamka „kača“, ima
prijeten okus, je zdravniško priporočen in se vpo-
rablja pri neredni prebavi, kron. želodnem kataru,
krčih v želodcu, zgagi, gorečici, pehanju, slabem
okusu, bljuvanju, pomanjkanju slasti. Če se rabi
vztrajno, prenehajo vse želodčne bolezni. Priznalna
pisma dohajajo vsak dan. Cena: Ena skatljica
2 kroni, pri šestih skatljicah franco. Izdeluje in
razpošilja: lekarna pri medvedu v Mor. Schön-
bergu 47. Dobiva se skoro v vseh lekarnah; kjer
ni zaloge, naj se naroča naravnost. 1570 D 13-2

Služba hlapca je že oddana; pač pa še išče
samostansko predstojništvo drugega

hlapca,

dobro vajenega goveje živine, ki bi znal za-
nesljivo opravljati kakih 20 glav živine. — Naslov:
„Samostansko predstojništvo, Zatičina, (Dolenjsko).
1470 D 2-2

Ravnokar je izšla Družinska pratika

za leto 1905.

„Družinska pratika“ za leto 1905

s krasno barveno sliko: **Sveća družina** na ovitku,
je najlepša izmed slovenskih pratik.
Nje vsebina je zelo zanimiva in raznovrstna ter ima
mного ličnih slik. — Cena posamnim komadom
24 vinarjev. Odjemalci na debelo dobijo mnogo
ceneje pri naslednjih tvrdkah v Ljubljani:

**Auer-Korenčan, J. Kordik, A. Krisper,
H. Ničman in V. Petričič.**

Dobiva se in zahteva naj se v vseh trgovinah na
Kranjskem, Štajarskem, Koroškem, v Istri in na
Goriškem.

Družinsko pratiko razpošilja tudi tvrdka H. Kenda v Ljubljani.

Prava Giril in Metodova kavina primes

18 D 12-10 katero priporoča
Prva jugoslovanska tovarna za kavine surogate v Ljubljani.

Miša štev. 70

v Grahovem pri Tolminu se prodaj
iz proste roke. Miša je prav blizu novogra-
jene železnice in kolodvora, ter pripravna
za kako obrt, osobito za gostilno. Kup-
nina plača se lahko tudi v obrokih.

Pojasnila daje lastnik gosp. **Franz Grobath**,
posestnik in trgovec v Kranju. 1574 B 3-2

Hamburg-Amerika Linie

Največje
najstareje
parobrodno
društvo
na
svetu.

Njega
parobrodje
obsega
280
velikanskih
parnikov.

v Ameriko zanesljivo v **6** dnevih
direktna najhitrejša prekomorska vožnja z brzoparniki
iz **Hamburga** v **Novi York** ali pa v **Halifax**.

Brezplačna vsakovrstna pojasnila daje od visoke vlade potrjeni zastopnik
Hamburg-Amerika Linie

Fr. Seunig v Ljubljani

[Dunajska-cesta št. 31 poleg velike milnice ali šrange.]

Prave Roskopf-double-zlate Savonnet remontir s sidro

so najnovejše Roskopf-ure.
Te ure imajo izborna in za-
jamčeno precizno kolesje s
sidro, so dvojno pokrite s 3
zelo močnimi plašči
iz double-zlata z av-
tomatičnim pokro-
vom. Double zlato
je zlatu podobna ko-
vina, ki nikdar ne
izgubi podobnosti.
Te ure splošno ob-
čudujejo radi krasne
izvršitve in se raz-
likujejo od pravih
zlatih ur.

Cena 5 gld.

K temu primerna
dvojna verižica za
gospode iz double-
zlata gld. 1'50. Vsaki
uri je priloženo tri-

letno pismeno jamstvo. — Pošilja proti povzetju **Josip
Spiering**, Dunaj I., Postgasse 2-59. 1463 D a 5-2

Pri nakupovanju
= suknenega =
in manufakturnega
= blaga =
se opozarja na tvrdko

HUGO IHL

v Ljubljani

Špitalske ulice št. 4.

196 D 12-12

Velika zaloga =

suknenih ostankov

574 D 10-9

Zarezane strešnike
vštrčne (Strangfalzziegel) in francoske
(gespresse Falzziegel)

zidarsko opeko
cement roman in portland
glinaste peči in štedilnike

plošče za tlak
šamotne in cementne, kot vse drugo
stavbinsko blago ponudijo po najnižjih
cenah v poljubnih množinah

F. P. VIDIC & Comp.
LJUBLJANA.

349 D 20-15

S a m o
6 d n i !

Havre - New - York

[voziljo zanesljivo najhitrejši brzoparniki
Francoske prekomorske družbe.

Edina najkrajša črta čez

Pariz in Havre v Ameriko.

Znižane cene!

Veljavne vozne liste in brezpl. pojasnila daje edino
oblastveno potrjena potovalna pisarna

ED. ŠMARDA

v Ljubljani, Dunajska cesta 6,
blizu znane gostilne pri „Figovcu“.

Stanje hranilnih vlog: Rezervni zaklad:
nad **18 milijonov K. okroglo 550.000 K.**

* Mestna hranilnica ljubljanska *
na Mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od
8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po
4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsa-
cega pol leta h kapitalu. Rentni davek od
vložnih obresti plačuje hranilnica sama, ne da
bi ga zaračunala vlagateljem. 353 10

**Za varnost vlog jamči poleg lastnega
rezervnega zaklada mestna občina
Ljubljanska z vsem svojim premože-
njem in vso svojo davčno močjo. Da je
varnost vlog popolna, svedoči zlasti to,
da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča
denar mladoletnih otrok in varovancev.**

Denarne vloge sprejemajo se tudi
po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4 $\frac{1}{4}$ % na leto.
Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik to-
liko na kapital, da znašajo obresti in to od-
plačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na
ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta.
Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi
vred na primer v 33. letih, tedaj mora pla-
čevati na leto 6% izposojenega kapitala.

Posoja se tudi na menice in na vred-
nostne papirje, in sicer po 4 $\frac{1}{2}$ % do 5%.

Naznanim uljudno,
da je ravno izšel moj
veliki cenik s čez
600 podobami, kate-
rega razpošiljam za-
stoj in prosto poš-
tine. — Ker razpo-
šiljam svoje blago po
celem svetu, je dokaz,
da je moje blago res
fino, cene nizke, po-
strežba poštena, in
se zategadel vsak za-
nesljivo naj obrne do moje tvrdke.

Z velespoštovanjem 779 D 16-11

H. SUTTNER

urar in zalagatelj društva c. kr. avstrij-
skih uradnikov v Kranju. (Krainburg).

Tri pare čevljev gld. 2·10

le radi velike zaloge en par za gospode, en par za
dame z gumbi ali vrvicami, en par za otroke z gumbi.
Lepa oblika in prijetna nošnja. **Vsi trije pari za**
2·10 gld. V zalogi v vseh velikostih. Pošilja se
proti povzetju. Zamena dovoljena. Poleg tega se pro-
dajajo vse vrste čevljev od najfinejše kakovosti po
čudovito nizkih cenah. Izvoz čevljev Eberson, Du-
naj VI., Kaiserstr. 115 - H. Razprodajalci se iščejo.
Ceniki zastoj. 1456 D 5-2

Zahtevajte pri nakupu

702 D 10

Schicht-ovo štedilno milo

z znamko jelen.

Varstvena znamka.

Dobiva se povsod!

JURIJ SCHICHT, Ustje, največja tovarna te vrste na evropski celini.

Ono je zajamčeno čisto in brez vsake škodljive primesi.

Pere izvrstno.

Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

Angeljnovno milo

780 D 12-6

Marzeljsko (belo) milo

z znamko

sta najbolj koristni

Sštedilni mili za hišno rabo.

Dobivate jih po špec. trgovinah!

Pavel Seeman
izdelovatelj mila in čebelnjavo-sčernih sveč v Ljubljani.

Učenca

vsprejme v trgovino z mešanim blagom **Franc Sajovic** v Sori pri Medvodah
1659 D 2-1

Josip Janko

urar v Kamniku,
1657 D 1 Velika ulica

priporoča veliko zalogo žepnih in stenskih ur, budilnic, verižic, prstanov, uhanov, brošev, kakor tudi vsakovrstnih očal, po zelo nizki ceni. — Popravila, tudi najtežavnejša, izvršim vestno pod poročtvom.

Proda se klavir

prepariran za začetnike.

Vprašanja naj se dopisujejo pod šifro **M. L.**, posterestante. **Mokronog, Dolenjsko.** 1661 D 1-1

Dva mizarjska vajenca

15 do 16 let stara, poštenih staršev, se takoj sprejmeta. Hrana in stanovanje 1658 D prosto. 2-1

Staraloka pri Škofjiloki

Peter Jugovic, mizarjski mojster.

Izšla je **latinska maša**

v čast sv. Kristini mučenki.

Za mešan zbor s spremljevanjem orgelj. Dobiva se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani. Partitura: 2 K 40 vin, posamezni glasovi po 40 vin.

Ravnoram se dobi še tudi od istega skladatelja **latinska maša v čast svetemu Lovrencu mučencu**. Za moški zbor. — Cena 1 K. 1501 D 2-2

8 dni na poskušnjo

poiljem vsakomur stoji pravo

nikelasto Roskopi - remont. oro s sidro.
Te ure imajo nično precizno. Rokopisatelj s sidro in močan nikelast platič (ena z veržico in futuratom glid. 2-30). Ate komada stanata le glid. 4-50. Triletno plineno jamstvo. Je priljubeno vsaki uri 1664 D 3-3

Posilja se proti poštnemu poročilu

Josip Spiering
Dunaj 1. Postgasse šte. 2-30.

Kdor si išče zaslužka, kdor želi stranskih dohodkov, kdor si želi samostojne eksistence, kdor hoče zaslužiti denarja,

naj piše takoj dopisnico na „Chem. Industrie-Werk“, Siebenbrunn 12 pri Dunaju, in zahteva, naj se mu zastojni dopiše katalog s podobami. „Svojo eksistenco zahvaljam Vam.“ Ig. M. v A. „Obzaleujem, da nisem že prej izvedel za Vaš cenjeni naslov.“ F. L. v W. Enakihi pismem na stotine. 1664 D 3-1

2 učenca poštenih staršev sprejme takoj **Jos. Hromc**, kovač Vevče p. D. M. v Polju. 1626 D 2-1

B. Sevar.
v Ljubljani, na sv. Jakobova trgu

(preje pri Schläferja)
naznanja uljudno, da prodaja vse vrste specerijskega blaga, moko in izganje po najnižjih cenah. Istotam se kupujejo vsi domači pridelki, kakor fiol, krompir, jabolka, suhe gobe, česna, sladke koreninice, pianlaski mah, lipovo cvetje ter razne druge rastline in korenine l. t. d. po najnižjih cenah. 1656 D 3-1.

Pri lišajih, vseh vrst, prisaditih, prišča,

odprtih nogah itd. se je najuspešneje pokazalo v svojih glavnik delih že od 1806. znano, staro slavno Ripp-ovo zdravilno mazilo.

Škatljica po K 2-40, tri škatljice K 6-— proti povzetju potom moje lekarni. Edino pooblaščen izdajalec **A. Ripp, Draždani**, Arnoldstr. 79. 1665 D 26-1. Številno zahvalnih pism.

Večje posestvo na Gorenjskem pripravno tudi za vsak obrt,

z vsem orodjem pridnemu in vestnemu kmetovalcu. Prednost imajo Gorenjski. Več pove upravnistvo „Domoljuba“. 1424 D 3-3

Mizarji, tesarji, stavbeniki!

Kdor želi za spomladno pečnega lesa iz gornjegrajskih gozdov, vstreže mu z lesom vsake vrste, vsake poljubne mere in množine. Oglasiti se je potrebno naslovom:

Ložičnik in štiglic Bočni - Štajersko.

Z gostilno na letovišču Laverca se s prvim oktobrom do spomladi **preneha.**

1620 D 1-1

Koverte s firmo, vizitnice

in **trgovske račune**

priporoča **Katoliška tiskarna.**

vsakemu bodi kot najbolj priporočena bogato založena manufakturna (gvantna) trgovina

„PRI ŠKOFU“

v Ljubljani, Pogačarjev (sadni trg), v veliki mestni hiši nasproti molarjev

kjer se najnovejše blago prodaja po zanesljivi stalni nizki ceni.

Blago za ženske obleke v vseh barvah in cenah, gladko, križasto in rožasto. Perilni porhant, flanela, kambrik, kotenina, blago za srajce, vlišnjev porhant itd. Najnovejše volnene in svilnate rute, ogrinjalke, šerpe, zadnje novosti. Sukno za jopice kakor tudi za moške obleke. Pletene srajce, prav gorke hlače, kakor tudi nogavice za moške, ženske in otroke. Kovtre, prav težke in široke, domačega dela, koce za konje i. t. d.

Kdor bode rabil samsko blago, veliko ali malo, naj se s zaupanjem obrne v trgovino „Pri Škofu“ kjer bode prav dobro kupil.

Spitalske ulice št. 5

je naslov tvrdke

R. MIKLAUC

kjer se prodaja manufakturno (gvantno) blago za ženske in moške na debelo in na drobno po znani nizki ceni.

1662 D 6-1

Vzorci na zahtevanje brezplačno!

Kako vpliva Barthelovo klajno apno?

Dva soseda Jaka in Jurij sta kupila na sejmju vsaki eno nosečo (brejo) svinjo. Jaketova svinja je povrgla pet lepih prascev. Ravno tisti dan povrže Jurijeva svinja tudi lepih pet prascev. Sedaj si pa ogledjmo, kako so se ti prasci redili, kako so rasti in kateri od obeh sosedov je bil bolj pameten, Jaka ali Jurij.

Jaka je bral, kako dobro je, ako se krmi svinjam Barthelovo klajno apno, a ni ga hotel kupiti, ker je mislil, da ni res, da bi klajno apno kaj pomagalo.

Jurij je bil bolj pameten, takoj je naročil Barthelovo klajno apno in je dal v začetku vsak dan polovico male žlice (take žlice, ki se rabijo navadno za kavo) klajnega apna, potem pa tako žlico polno vsakemu prasetu.

Brez klajnega apna arejo pri jaketu prasci jako slabo, zastajajo v rasti, dobijo večkrat driske in v osmih dnevih sta mu dva poginila.

Pri Juriju je ravno narobe: Takih prascev še nikdar ni imel. In kaj ga je to stalo: Samo 4 krome za 10 kil Barthelovega klajnega apna.

Ko je preteklo 9 mesecev, je prišel k Jaku mesar. Koma da je zagledal njegove svinje, je takoj odbežal.

Pri Juriju se je mesar samo nasmejal in takoj je bil kupčija gotova.

Poduk: Kdor hoče, da bodo njegove svinje hitro rastle in postale debele, ta mora primesati k svinjski hrani Barthelovo klajno apno.

5 kil tega koristnega apna velja (od Dunaja) le 2 K, 17 D 50 kil iz zaloge v Ljubljani 12 K. 6-6

Dopisuje se slovenski. Poduk in popis zastoj. Zaloga v Ljubljani: „Gospodarska zveza“ in Edmund Kavčič.

Miha Barthel in dr.
Dunaj, X/3, Siecardsburgg, 44/B.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registr. zadruga z neomejenim poroštvom
v LJUBLJANI, v lastni hiši
na Dunajski cesti št. 18, na
vogalu Dalmatinove ulice
obrestuje hranilne vloge po

23 D 24-19 **4 1/2 0/0**

brez odbitka rentnega davka, katerega le-ta posojilnica sama za vložnike plačuje.
Uradne ure od 8.-12. in od 3.-4. ure popoldne.
Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom poštno-hranilničnega urada.
Stanje rezervnega zaklada K 98.238.41.
— Varnost hranilnih vlog je tudi zagotovljena po zadržnikih.
Upravno premoženje Kmetske posojilnice znaša 5,245.845.40, stanje hranilnih vlog K 5,089.883.14.
Denarni promet K 23,806.306.40.
Poštno-hranilničnega urada št. 828.406.

FR. STUPICA, Ljubljana Marije Terezije cesta št. 1 v Ančnikovi hiši poleg Figovca

priporoča slamoreznice, mlatilnice, čistilnice, gepeljne, preše za grozdje in sadje, pluge in brane najboljšega izdelka. 14-12
Dalje: Sesalke za vodo in gnojnico, pocinkane, asfaltirane in svinčene cevi za napeljavo vode, razne tehtnice z uteži, štedilnike vseh vrst, kuhinjske oprave, nagrobne križe, nakovala, privijake, žage, kotle za klajo in žganje.
Portland in Roman-cement, železniške šine in traverze, poljsko mavec. — Mizarsko, tesarsko in ključavničarsko orodje, ter vse druge v železno stroko spadajoče predmete.
Velika zaloga vedno svežega specijalskega blaga.

Cementna zarezna strešna opeka

iz portland-cementa in peska
Streha prihodnosti.
Patentirana v 30 državah.
Trepelnečka in lakkejša streha, kakor iz vsake druge vrste strešnih opek iz Ilovice. 1012 D 12-8
Edini izdelovatelj za Kranjsko
Janko Traun
izdelovatelj cementnin, Glince pri Ljubljani.

„RED-STAR-LINE“ Rdeča zvezda

v Ameriko
preko Antwerpna v New-York,
Philadelphia.

Gold. 70 — za železnico in barko.
Hitra in varna vožnja na moderno opravljenih, novih brzoparnikih te solidne družbe s pošteno in čisto postrežbo. Natančen, zanesljiv pouk in veljavne vozne liste dobite v Kolodvorskih ulicah št. 41, od južnega kolodvora na desno.
Za zastopstvo „RDEČE ZVEZDE“
Ivan Nep. Resman.

Prva kranjska
z vodno silo in turbino

delujoča

tovarna stolov

tvrdke FR. ŠVIGELJ

na Bregu, p. Borovnica, Kranjsko, priporoča sl. občinstvu, prečast duhovščini, imejteljem in predstojnikom zavodov in šol, krčmarjem in kavarnarjem, ravnateljstvom uradov, gg. brivcem itd. itd. natančno in trpežno izvršene stole, naslonjače, fotelje, vrtno stole, gugalnice itd. po kar najbolj nizki ceni. Blago je iz trdega, izbranega lesa, poljubno likano ali v naravni boji imitirano.

Največja zaloga stolov, naslonjačev in gugalnic iz treja.

Na željo pošlje trdka najnovejše oblikne cenike z nad 50 slikami, iz katerih je razvidna oblika blaga in cene, zastoj in franko.

Naročevalcem na debelo dovoli se znaten popust. 1356 D 12-4

Opomin.

Nihče naj moji ženi ne dá nič brez denarja, ker nisem plačnik za njo.

Dobrepolje pri Brezjah.

Andrej Knafelj.

1655 D 1

Proda se iz proste roke

malo posestvo

obstoječe iz 20 mernikov posestva nji, z gospodarskim poslopjem in nekaj vrta. Več se pozirve pri posestaniku Miha Kalam-u v Spod. Zadobrovi hišna št. 10, pošta Zalog ob J. žel.

Če bi kupec želel: proda se tudi živina, voz, z vsem kmečkim orodjem. 1660 D 2-1

Več krojaških pomočnikov

sprejme takoj v trajno delo Josip Munič, krojaški mojster, Podbrdo ob Bači, Goriško.

1571 D 4-2

Kdor si želi dobro zanesljivo pravo švicarsko uro za pošteno ceno, obrne naj se ali zahteva cenik od daleč na okrog dobro poznane dolgo let obstoječe tvrdke

Franc Čuden

urar in trgovec z zlatino in srebrino, kelesi in živalnimi stroji delničar družbe prvih tovarov ur „Union“ v Ženevi in Bitu in Svici zalagatelj o. k. delenjske železnice v Ljubljani, Prešernove ulice nasproti frančišk. samostana

Filijalka!

Glavni trg nasproti rotovžu. Geniki zastoj in poštnine prosti.

243 D 15

Kdor svoje zdravje ljubi, ne pije drugih izdelkov kot rastlinski liker (sladki) ali rastlinsko grenčico (grenki)

„FLORIAN“.

Ta zdrava pijača ne omami in ne slabi, ampak oživlja moči in krepeča želodec, zato je koristna za delavca in za gospodarja.

Največje odlikovanje: Zlata svetinja v Parizu 1904.

Izdeluje rastlinska destilacija „Florian“ v Ljubljani. Poskusite!

868 D (8)

Priporočilo.

Kdor želi lepo moderno in trpežno vezane knjige, obrne naj se do podpisane, ki vsikdar postreže z dobrim delom in nizko ceno. Mnogo tisoč knjig je bilo že vezanih v moji knjigovoznici, a doslej še ni bilo čuti najmanjše pritožbe. Vsled tega se i nadalje priporočam v obila naročila in obenem naznanjam, da kupujem tudi vsakovrstne stare reči trajno ali pa le do dogovorjenega obroka. V poslednjem slučaju prodajalec ob določenem času lahko malo dražje kupi svoje stvari nazaj. Paul Bizjak, knjigovez v Kranju 118, poleg velikega vodnjaka. 1663 D 3-1

Zboljšana električna žepna svetilka!

En pritisk s pretom in zasveti se krasna električna luč. Brez vsake nevarnosti! Svetiloba močna 2^a, velja. Sveti ob vetru in nevihti, soncu in dežju.

1 kompl. elektr. žepna svetilka 3 K, s povečevalno "lečo" 4 K, dopolnilna baterija 1 K. 1555 D 6-4

POZOR! Ne kupujte slabih ponarejenih predmetov. Jamčimo za trimesečno svetilo, predno treba nadomestiti baterije. Edini popolnjeni sistem. Razpošilja proti povzetju elektr. manufakture F. SCHWARTZ, Dunaj IX-4 Sechschmelstr. 23 H. mezzanin.

Stanje vlog 31. dec, 1903:
čez 9 milijonov kron.

Najboljša in najsigurnejša
prilika za štedenje!

Denarni promet v letu 1903:
čez 46 milijonov kron.

Preje: Gradišče št. 1,

LJUDSKA POSOJILNICA

sedaj: Kongresni trg št. 2, I. nadstropje

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po

4 $\frac{1}{2}$ %

brez kakega odbitka, tako, da sprejme vložnik od vsacih vloženih 100 K čistih 4 K 50 h na leto.

Stanje vlog 31. decembra 1903: 9,000.790 K 39 h. Denarni promet v l. 1903: 46,898.497 K 53 h.

HRANILNE KNJIŽICE se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. — Za nalaganje po pošti so poštno-hranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 1. januarja 1904.

Dr. Ivan Šusteršič,

51 D 14-9

predsednik.

Odborniki:

Josip Šiška, knezoškofjski kancelar,
podpredsednik.

Anton Belec, pešestnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano. — Josip Jaro, veleposestnik v Medvodah. — Dr. Andrej Karlin, stolni kanonik v Ljubljani. — Karol Kauschegg, veleposestnik v Ljubljani. — Matija Kotar, župnik pri D. M. v Polju. — Ivan Kregar, svet. trg. in obrt. zbornice v Ljubljani. — Frančišek Leskovic, zasebnik in blagajnik „Ljud. pos.“ — Karol Pollak, tovarnar in posest. v Ljubljani. — Gregor Šlibar, župnik na Rudniku. — Dr. Aleš Ušenilnik, profesor begoslovja v Ljubljani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ignacij Zitnik

Tiska: „Katoliška Tiskarna.“